377L0541

29.8.77 *EUROOPAN YHTEISÖJEN VIRALLINEN LEHTI* N:o L 220/95

NEUVOSTON DIREKTIIVI,

annettu 28 päivänä kesäkuuta 1977,

moottoriajoneuvojen turvavöitä ja turvajärjestelmiä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä

(77/541/ETY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 100 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon(1),

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon(2),

sekä katsoo, että

tekniset vaatimukset, jotka moottoriajoneuvojen on kansallisen lainsäädännön mukaan täytettävä, liittyvät muun muassa turvavöihin ja turvajärjestelmiin,

nämä tekniset vaatimukset eroavat jäsenvaltioittain; sen vuoksi on tarpeen, että jäsenvaltiot antavat samat vaatimukset joko voimassa olevien määräystensä lisäksi tai niiden sijasta, erityisesti, jotta moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen tyyppihyväksyntää koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 6 päivänä helmikuuta 1970 annetussa neuvoston direktiivissä 70/156/ETY(3) säädetty ETY-tyyppihyväksyntämenettely voidaan ottaa käyttöön kaikkien ajoneuvotyyppien osalta,

yhteisistä vaatimuksista matkustajatilan sisäosille, hallintalaitteiden sijoittelulle, katolle, selkänojille ja istuimien takaosille säädetään direktiivillä 74/60/ETY(4); sisävarusteita koskevista vaatimuksista, jotka liittyvät ohjausmekanismin toimintaan törmäystilanteessa, säädetään direktiivillä 74/297/ETY(5); istuimien ja niiden kiinnityspisteiden kestävyyttä koskevista vaatimuksista säädetään direktiivillä 74/408/ETY(6); turvavöiden kiinnityspisteitä koskevista vaatimuksista säädetään direktiivillä 76/115/ETY(7); muut sisävarusteita, erityisesti niskatukia ja hallintalaitteiden kuvatunnuksia, koskevat vaatimukset annetaan myöhemmin,

turvavöitä ja turvajärjestelmiä koskevat säännökset sisältävät suunnitteluvaatimusten ohella myös turvavöiden ja turvajärjestelmien asennusta moottoriajoneuvoihin koskevia vaatimuksia,

yhdenmukaistettu turvavöitä ja turvajärjestelmiä koskeva osan tyyppihyväksyntämenettely mahdollistaa sen, että kukin jäsenvaltio voi tarkastaa yhteisten suunnittelu- ja testivaatimusten noudattamisen ja ilmoittaa muille jäsenvaltioille havainnoistaan lähettämällä näille jäljennöksen kutakin turvavyön- tai turvajärjestelmäntyyppiä varten täytetystä osan ETY-tyyppihyväksyntätodistuksesta; osan ETY-tyyppihyväksyntämerkin laittaminen kaikkiin hyväksytyn tyypin mukaisesti valmistettuihin turvavöihin ja turvajärjestelmiin tekee tarpeettomaksi näiden turvavöiden ja turvajärjestelmien tekniset tarkastukset muissa jäsenvaltioissa,

yhdenmukaisten vaatimusten päätavoitteena on edistää liikenneturvallisuutta; sen vuoksi turvavöiden ja turvajärjestelmien asentaminen tässä direktiivissä tarkoitettuihin ajoneuvoihin olisi tehtävä pakolliseksi, ja

moottoriajoneuvoja koskevan kansallisen lainsäädännön lähentäminen edellyttää, että jäsenvaltioiden yhteisten vaatimusten mukaisesti suorittamat tarkastukset tunnustetaan vastavuoroisesti,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

1. Jäsenvaltion on annettava osan ETY-tyyppihyväksyntä kaikille kolmipiste- tai lantioturvavyön ja turvajärjestelmän

(1) EYVL N:o C 76, 7.4.1975, s. 37
(2) EYVL N:o C 263, 17.11.1975, s. 37
(3) EYVL N:o L 42, 23.2.1970, s. 1
(4) EYVL N:o L 38, 11.2.1974, s. 2
(5) EYVL N:o L 165, 20.6.1974, s. 16
(6) EYVL N:o L 221, 12.8.1974, s. 1
(7) EYVL N:o L 24, 30.1.1976, s. 6

tyypeille, jotka täyttävät liitteessä I olevan 2 kohdan ja liitteissä IV–XIV määrätyt suunnittelu- ja testivaatimukset.

2. Osan tyyppihyväksynnän antaneen jäsenvaltion on toteutettava vaaditut toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tuotantomallit ovat hyväksytyn tyypin mukaisia ja oltava tarvittaessa yhteistyössä muiden jäsenvaltioiden viranomaisten kanssa.

3. Edellä 2 kohdan täytäntöön panemiseksi riittää se, että jäsenvaltio varmistaa vähintään liitteessä I olevassa 2.8.1 kohdassa tarkoitettujen laadunvalvontamenettelyjen soveltamisen.

Jos jäsenvaltio tai sen valtuuttamat laboratoriot kuitenkin suorittavat tarkastuksia, on käytettyjen menetelmien oltava sellaisia, että niiden antamat tulokset ovat vähintään yhtä luotettavia kuin ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuin menettelyin saadut tulokset. Erityisesti liitteessä I olevassa 2.8.2 kohdassa määrätty menettely on tarkoituksenmukainen menetelmä.

2 artikla

Jäsenvaltioiden on annettava kunkin 1 artiklan nojalla hyväksytyn turvavyö- tai turvajärjestelmätyypin valmistajalle tai tämän edustajalle liitteessä III esitettyjen mallien mukainen osan ETY-tyyppihyväksyntämerkki.

Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet estääkseen sellaisten merkkien käytön, jotka saattaisivat aiheuttaa sekaannusta 1 artiklan mukaisesti tyyppihyväksyttyjen turvavöiden tai turvajärjestelmien ja muiden laitteiden välillä.

3 artikla

1. Jäsenvaltio ei saa kieltää saattamasta markkinoille turvavöitä tai turvajärjestelmiä niiden suunnitteluun tai toimintamenetelmään liittyvistä syistä, jos niissä on osan ETY-tyyppihyväksyntämerkki.

2. Jäsenvaltio voi kuitenkin kieltää saattamasta markkinoille turvavöitä ja turvajärjestelmiä, joissa on osan ETY-tyyppihyväksyntämerkki, mutta jotka toistuvasti poikkeavat hyväksytystä tyypistä.

Kyseisen jäsenvaltion on viipymättä ilmoitettava muille jäsenvaltioille ja komissiolle toteutetuista toimenpiteistä ja perusteltava päätöksensä.

4 artikla

Jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on lähetettävä kuukauden kuluessa muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille jäljennös jokaisesta turvavyö- tai turvajärjestelmätyypin osalta laaditusta, joko annetusta tai evätystä, osan ETY- tyyppihyväksyntätodistuksesta, josta esimerkki esitetään liitteessä II.

5 artikla

1. Jos osan ETY-tyyppihyväksynnän antanut jäsenvaltio toteaa, että useat turvavyöt tai turvajärjestelmät, joissa on sama osan ETY-tyyppihyväksyntämerkki, eivät ole sen hyväksymän tyypin mukaisia, sen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tuotantomallit ovat hyväksytyn tyypin mukaisia. Kyseisen valtion toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille toteutetuista toimenpiteistä, jotka voivat, jos turvavyöt tai turvajärjestelmät toistuvasti poikkeavat hyväksytyistä tyypeistä, johtaa ETY-tyyppihyväksynnän peruuttamiseen. Kyseisten viranomaisten on toteutettava vastaavat toimenpiteet, jos toisen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat, että turvavyöt ja turvajärjestelmät poikkeavat hyväksytyistä tyypeistä.

2. Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava kuukauden kuluessa toisilleen osan ETY-tyyppihyväksynnän peruuttamisesta ja tämän toimenpiteen perusteista.

3. Jos osan ETY-tyyppihyväksynnän antanut jäsenvaltio kiistää sille ilmoitetun vaatimuksenmukaisuutta koskevan puutteen, kyseisten jäsenvaltioiden on yritettävä ratkaista riita. Tästä on ilmoitettava komissiolle, joka tarvittaessa järjestää tarvittavia neuvotteluja riidan ratkaisemiseksi.

6 artikla

Kaikkien tämän direktiivin täytäntöön panemiseksi annettujen säännösten nojalla tehdyt päätökset, jotka koskevat turvavöiden tai turvajärjestelmien osan ETY-tyyppihyväksynnän eväämistä tai peruuttamista taikka niiden markkinoille saattamisen kieltämistä, on perusteltava yksityiskohtaisesti. Päätöksestä on ilmoitettava asianosaiselle, jolle on samanaikaisesti annettava tieto jäsenvaltion voimassa olevan lainsäädännön mukaan hänen käytettävissään olevista muutoksenhakukeinoista ja määräajoista muutoksenhaulle.

7 artikla

Jäsenvaltio ei saa evätä ajoneuvolta ETY-tyyppihyväksyntää tai kansallista tyyppihyväksyntää siihen asennettuihin turvavöihin tai turvajärjestelmiin liittyvistä syistä, jos turvavöissä ja turvajärjestelmissä on osan ETY-tyyppihyväksyntämerkki ja ne on asennettu liitteessä I olevassa 3 kohdassa vahvistettujen vaatimusten mukaisesti.

8 artikla

Jäsenvaltio ei saa estää tai kieltää ajoneuvon myyntiä, rekisteröintiä, liikkeelle laskemista tai käyttöä turvavöihin tai turvajärjestelmiin liittyvistä syistä, jos turvavöissä ja turvajärjestelmissä on osan ETY-tyyppihyväksyntämerkki ja ne on asennettu liitteessä I olevassa 3 kohdassa vahvistettujen vaatimusten mukaisesti.

9 artikla

Tässä direktiivissä "ajoneuvolla" tarkoitetaan kaikkia M_1-luokan, sellaisena kuin se on määriteltynä direktiivin 70/156/ETY liitteessä I, tieliikenteeseen tarkoitettuja, vähintään nelipyöräisiä moottoriajoneuvoja, joiden suurin rakenteellinen nopeus on yli 25 km/h.

10 artikla

Tarvittavat muutokset liitteiden mukauttamiseksi tekniikan kehitykseen annetaan direktiivin 70/156/ETY 13 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen.

11 artikla

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät säännökset voimaan 18 kuukauden kuluessa tämän direktiivin tiedoksi antamisesta ja ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

2. Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että niiden tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamat keskeiset kansalliset säännökset toimitetaan kirjallisina komissiolle.

12 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Luxemburgissa 28 päivänä kesäkuuta 1977.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

W. RODGERS

LIITE I

SOVELTAMISALA, MÄÄRITELMÄT, OSAN ETY-TYYPPIHYVÄKSYNTÄ, ASENNUSVAATIMUKSET

0. SOVELTAMISALA

Tätä direktiiviä sovelletaan turvavöihin ja turvajärjestelmiin, jotka on suunniteltu asennettaviksi 9 artiklan määritelmän mukaisiin ajoneuvoihin ja jotka on tarkoitettu eteenpäin suunnatuilla istuimilla istuvien aikuisten erilliskäyttöön, esimerkiksi yhdelle hengelle tarkoitettuina varusteina.

1. MÄÄRITELMÄT

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

1.1 "turvavyöllä (istuinvyö, vyö)" vyönauha-asennelmaa, johon kuuluu vyölukko sekä säätö- ja kiinnityslaitteet ja joka asennetaan kiinteästi moottoriajoneuvoon ja jonka tarkoituksena on vähentää vyön käyttäjän vahingoittumisen vaaraa rajoittamalla tämän liikkuvuutta ajoneuvossa törmäyksessä tai äkillisessä jarrutuksessa. Tällaista asennelmaa kutsutaan yleensä "asennelmaksi" ja ilmaisuun katsotaan kuuluvaksi myös energianvaimennin tai nauhan kelauslaite;

1.1.1 "lantiovyöllä" kehon etupuolelta lantioseudun yli kulkevaa vyötä;

1.1.2 "olkavyöllä" lonkan sivulta vastakkaiselle olkapäälle viistosti rintakehän yli kulkevaa vyötä;

1.1.3 "kolmipistevyöllä" kolmella kiinnityspisteellä kiinnitettyä lantio- ja olkavyön yhdistelmää;

1.1.4 "valjasvyöllä" asennelmaa, johon kuuluu lantiovyö ja olkanauhat;

1.2 "vyötyypillä" vöitä, jotka eivät eroa toisistaan seuraavilta olennaisilta osin, kuten:

1.2.1 jäykät osat (vyölukko, kiinnityslaitteet, kelauslaite jne.),

1.2.2 vyönauhojen materiaali, kudos, mitat ja väri,

1.2.3 asennelman geometria;

1.3 "vyönauhalla" joustavaa osaa, joka on suunniteltu pitämään kehoa paikallaan ja siirtämään kuormitusta vyön kiinnityspisteisiin;

1.4 "vyölukolla" nopeasti avattavaa laitetta, jonka ansiosta vyö pitää käyttäjää paikallaan; Vyölukko voi käsittää myös säätölaitteen;

1.5 "vyön säätölaitteella" laitetta, jonka avulla vyö voidaan säätää käyttäjän koon ja istuimen asennon mukaan. Säätölaite voi olla yhdistettynä vyölukkoon tai se voi olla kelauslaite;

1.6 "kiinnityslaitteilla" asennelman osia, joilla vyö voidaan kiinnittää kiinnityspisteisiin, mukaan lukien tarvittavat turvaosat;

1.7 "energianvaimentimella" laitetta, joka on suunniteltu yksin tai yhdessä vyönauhan kanssa ottamaan vastaan energiaa ja joka on osa asennelmaa;

1.8 "kelauslaitteella" turvavyöhön kuuluvaa laitetta, joka käsittää vyönauhan kokonaisuudessaan tai vyönauhan osan;

1.8.1 "ei-lukittuvalla kelauslaitteella" (tyyppi 1) kelauslaitetta, josta nauha kelataan ulos täyteen pituuteen pienellä ulkoisella voimalla ja josta ei voida säätää uloskelatun nauhan pituutta;

1.8.2 "käsikäyttöisesti avattavalla kelauslaitteella" (tyyppi 2) kelauslaitetta, jonka lukitsin on avattava käsikäyttöisesti nauhan kelaamiseksi halutun pituiseksi ja jonka lukitsin lukittuu automaattisesti käsikäyttöisen avaamisen päätyttyä;

1.8.3 "automaattisesti lukittuvalla kelauslaitteella" (tyyppi 3) kelauslaitetta, joka sallii nauhan kelautumisen ulos täyteen pituuteen ja josta uloskelattu nauha automaattisesti mukautuu henkilön kehon mukaan, kun vyölukko kiinnitetään. Nauhaa ei tämän jälkeen saada kelattua enempää avaamatta lukitusta;

1.8.4 "törmäyksessä lukittuvalla kelauslaitteella" (tyyppi 4) kelauslaitetta, joka tavanomaisissa ajo-olosuhteissa ei rajoita turvavyön käyttäjän liikkumisvapautta. Se on varustettu nauhan pituuden säätölaitteella, joka automaattisesti säätää nauhan pituuden käyttäjän kehon mukaan, sekä lukitusmekanismilla, joka toimii:

1.8.4.1 ajoneuvon jarrutuksessa, nauhan kelautuessa kelauslaitteesta tai muiden automaattisten toimintojen vaikutuksesta (yksinkertainen lukkiutumistapa), tai

1.8.4.2 tällaisten tekijöiden yhteisvaikutuksesta (monitoiminen lukittumistapa);

1.9 "vyön kiinnityspisteillä" ajoneuvon tai istuimen rakenteen osia tai muita ajoneuvon osia, joihin turvavyöt kiinnitetään;

1.10 "ajoneuvotyypillä" turvavöiden ja turvajärjestelmien osalta moottorikäyttöistä ajoneuvoluokkaa, johon kuuluvat ajoneuvot eivät eroa toisistaan sellaisilta olennaisilta osin kuin ajoneuvon rakenneosien, istuimien rakenneosien tai muiden rakenneosien, joihin turvavyöt ja turvajärjestelmät on kiinnitetty, mitat, muodot tai materiaalit;

1.11 "turvajärjestelmällä" järjestelmää, joka käsittää ajoneuvon rakenteeseen asianmukaisella tavalla kiinnitetyn istuimen ja turvavyön, jonka kiinnityspisteistä vähintään yksi sijaitsee istuimen rakenteessa;

1.12 "istuimella" yhden aikuisen istuttavaa ajoneuvon rakenteeseen sisään-rakennettua tai irrallista rakennetta verhoiluineen. Ilmaisu käsittää sekä erillisen istuimen että yhdelle henkilölle tarkoitetun yhdistelmäistuimen osan;

1.13 "istuinryhmällä" yhden tai useamman aikuisen istuttavaa joko yhdistelmäistuinta tai erillisiä, vierekkäisiä istuimia (jotka on sijoitettu esimerkiksi siten, että yhden istuimen etukiinnityspisteet ovat linjassa toisen istuimen etu- tai takakiinnityspisteiden kanssa tai toisen istuimen kiinnityspisteiden välissä);

1.14 "yhdistelmäistuimella" vähintään kahden aikuisen istuttavaksi tarkoitettua rakennetta verhoiluineen;

1.15 "säätöjärjestelmällä" laitetta, jonka avulla istuin tai istuimen osa voidaan säätää käyttäjälle sopivaan asentoon. Tällaisella laitteella voidaan erityisesti:

1.15.1 säätää istuimen asentoa pituussuunnassa,

1.15.2 säätää istuimen asentoa pystysuunnassa,

1.15.3 säätää istuimen asentoa istuinkulman osalta;

1.16 "istuimen kiinnityspisteellä" järjestelmää, jolla istuin on kiinnitetty ajoneuvon rakenteeseen, mukaan lukien asiaankuuluvat osat ajoneuvon rakenteessa;

1.17 "istuintyypillä" istuimia, jotka eivät eroa toisistaan seuraavilta olennaisilta osin, kuten:

1.17.1 istuimen rakenne, muoto, mitat ja materiaalit,

1.17.2 säätöjärjestelmien ja kaikkien lukitusjärjestelmien tyypit ja mitat,

1.17.3 istuimessa sijaitsevien vyön kiinnityspisteiden, istuimien kiinnityspisteiden ja asiaan vaikuttavien ajoneuvon rakenneosien tyypit ja mitat;

1.18 "siirtojärjestelmällä" laitetta, jonka avulla istuinta tai jotakin sen osaa voidaan portaattomasti siirtää pituussuunnassa, tai istuimen osien välisiä kulmia muuttaa matkustajien ajoneuvoon nousemisen helpottamiseksi;

1.19 "lukitusjärjestelmällä" laitetta, jolla varmistetaan, että istuin ja sen osat voidaan pysyttää käyttöasennoissa.

2. OSAN ETY-TYYPPIHYVÄKSYNTÄ

2.1 **Osan ETY-tyyppihyväksynnän hakeminen**

2.1.1 Turvavyön tavaramerkin tai kaupallisen merkin haltijan tai tämän edustajan on haettava turvavyötyypille ETY-tyyppihyväksyntää.

Turvajärjestelmän tavaramerkin haltijan tai tämän edustajan, tai sellaisen ajoneuvon valmistajan tai tämän edustajan, johon turvajärjestelmä on tarkoitettu, on haettava turvajärjestelmälle osan ETY-tyyppihyväksyntää.

2.1.2 Hakemukseen on liitettävä:

2.1.2.1 vyötyyppiä koskeva tekninen kuvaus kolmena kappaleena niin, että kuvauksessa on eritelty vyössä käytetyt vyönauhat ja jäykät osat ja että kuvaukseen on liitetty tarkoituksenmukaiset piirustukset sekä kelauslaitteiden asennusohjeet. Piirustuksissa on osoitettava osan ETY-tyyppihyväksyntämerkin sijoituspaikka. Kuvauksessa on mainittava hyväksyntää varten toimitetun mallin väri ja eriteltävä ajoneuvotyyppi (ajoneuvotyypit), johon kyseinen turvavyö on tarkoitettu. Turvajärjestelmän kuvaukseen on sisällytettävä: sopivassa mittakaavassa esitetyt ajoneuvon ja istuimien sekä säätöjärjestelmien ja kiinnityslaitteiden rakennepiirustukset, jotka osoittavat riittävän yksityiskohtaisesti istuimien ja turvavöiden kiinnityspisteiden sekä vahvistusosien sijainnin; eritelmä materiaaleista, jotka voivat vaikuttaa istuimien ja turvavöiden kiinnityspisteiden lujuuteen; sekä istuimien ja turvavöiden kiinnityspisteiden tekninen kuvaus;

2.1.2.2 viisi vyötyypistä näytekappaletta ilman kelauslaitetta;

2.1.2.3 kuusi vyötyypistä näytekappaletta kelauslaitteineen;

2.1.2.4 kymmenen metriä jokaista vyönauhatyyppiä, jota turvavyötyypissä käytetään.

2.1.3 Tyyppihyväksynnän hakijan on toimitettava turvajärjestelmän hyväksyntätestejä suorittavalle tutkimuslaitokselle kaksi näytekappaletta turvajärjestelmästä, johon saa kuulua kaksi 2.1.2.2 kohdassa tarkoitettua vyön näytekappaletta, ja valmistajan valinnan mukaan joko sitä tyyppiä oleva ajoneuvo, jolle hyväksyntää haetaan, tai tällaisen ajoneuvon se osa tai ne osat, jotka tutkimuslaitos katsoo tarpeelliseksi turvajärjestelmän hyväksyntätestiä varten.

2.2 **Merkinnät**

Osan ETY-tyyppihyväksyntää varten 2.1 kohdan mukaisesti toimitetuissa vyötyyppien tai turvajärjestelmien näytekappaleissa on oltava valmistajan nimi, tavaramerkki tai kaupallinen merkki selvästi ja pysyvästi merkittynä.

2.3 **Yleiset eritelmät**

2.3.1 Jokaisen 2.1 kohdan mukaisesti toimitetun näytekappaleen on täytettävä 2.3–2.7 kohdassa esitetyt eritelmät.

2.3.2 Vyön tai turvajärjestelmän on oltava siten suunniteltu ja rakennettu, että se oikein asennettuna ja käytettynä toimii hyväksyttävällä tavalla onnettomuuden sattuessa vähentäen ruumiillisen vahingon vaaraa.

2.4 **Jäykät osat**

2.4.1 *Yleistä*

2.4.1.1 Turvavyön jäykissä osissa, kuten vyölukoissa, säätölaitteissa, kiinnityslaitteissa ja vastaavissa laitteissa, ei saa olla vyönauhan kulumista tai murtumista aiheuttavia teräviä reunoja.

2.4.1.2 Kaikki syöpymiselle alttiina olevat asennelman osat on sopivalla tavalla suojattava syöpymistä vastaan. Jäljempänä 2.7.2 kohdan mukaisesti suoritetun syöpymistestin jälkeen suoritetussa, asiantuntijan toimeenpanemassa tarkastuksessa ei laitteesta saa löytyä paljaalla silmällä havaittavia merkkejä vaurioista, jotka voivat heikentää laitteen toimintaa, eikä merkkejä merkittävästä syöpymisestä.

2.4.1.3 Energiaa vaimentavat, kuormitusta vastaanottavat ja sitä siirtävät jäykät osat eivät saa olla hauraita.

2.4.1.4 Turvavyön jäykkien osien ja muoviosien on oltava siten sijoitettuja ja asennettuja, että ne eivät voi moottorikäyttöisen ajoneuvon tavanomaisessa käytössä juuttua kiinni ajoneuvon liukuvan istuimen alle tai ajoneuvon oveen. Jos jokin osa ei täytä tätä vaatimusta, sille on suoritettava 2.7.6.4 kohdassa määritelty kylmähauraustesti. Jos jäykkien osien muoviosissa on testin jälkeen silmin havaittavia murtumia, nämä muoviosat on poistettava, ja jäljellä olevien jäykkien osien turvallisuuden säilyminen on testattava. Jos turvavyö osoittautuu edellä tarkoitetuilta osin turvalliseksi, tai silmin havaittavia murtumia ei ole, on tarkastettava uudestaan, täyttääkö turvavyö 2.4.2, 2.4.3 ja 2.6 kohdan vaatimukset.

2.4.2 *Vyölukko*

2.4.2.1 Lukon on oltava siten suunniteltu, että virheellisen käytön mahdollisuus on estetty. Tämä merkitsee erityisesti, että lukon jääminen osittain lukittuneeseen asentoon ei saa olla mahdollista. Lukon avaamismenettelyn on oltava selkeä. Lukon leveyden on oltava vähintään 46 mm siltä osin, kuin lukko voi olla kosketuksissa turvavyön käyttäjään.

2.4.2.2 Lukon on myös kuormittamattomana pysyttävä lukittuna asennostaan riippumatta. Lukitus ei saa aueta 1 daN:a pienemmällä voimalla.

Lukon on oltava siten suunniteltu, että sen käyttö on yksinkertaista ja se lukittuu vaivatta. Lukitus on voitava avata kuormittamalla lukkoa 2.7.9.2 kohdassa määritetyllä kuormalla.

Lukko on voitava avata joko painiketta tai vastaavaa laitetta painamalla. Aukaisupainikkeen pinta-alan on oltava aukaisuasennossa:

— umpirakenteisilla laitteilla vähintään 4,5 cm^2, jolloin leveyden on oltava vähintään 15 mm;

— avorakenteisilla laitteilla vähintään 2,5 cm^2, jolloin leveyden on oltava vähintään 10 mm.

Tämän pinnan on oltava väriltään punainen. Mikään muu lukon osa ei saa olla tämän värinen.

2.4.2.3 Lukon on kestettävä jatkuvaa käyttöä ja ennen 2.7.8 kohdassa tarkoitettua dynaamista testiä lukolle on suoritettava 500 aukaisua ja lukitusta. Lukon jousille on lisäksi suoritettava 4 500 aukaisua, jotka vastaavat tavanomaista käyttöä.

2.4.2.4 Lukon on 2.7.6.3 kohdan mukaisesti testattaessa toimittava tavanomaisella tavalla.

2.4.2.5 Lukon avaamiseen 2.7.9 kohdassa tarkoitetussa testissä tarvittava voima ei saa olla yli 6 daN.

2.4.2.6 Lukon lujuus on testattava 2.7.6.1 kohdan mukaisesti ja tarvittaessa 2.7.6.5 kohdan mukaisesti. Lukko ei saa murtua, havaittavasti vääntyä tai irrota, kun sitä kuormitetaan edellä tarkoitetulla voimalla.

2.4.2.7 Jos lukkoon kuuluu kahdelle asennelmalle yhteinen osa, ja jos yhden asennelman vyölukkoa voidaan käyttää sekä sen että toisen asennelman vastakappaleen kanssa, molemmille asennelmatavoille on suoritettava 2.7.8 ja 2.7.9 kohdassa tarkoitetut lujuus- ja aukaisutestit.

2.4.3 *Vyön säätölaite*

2.4.3.1 Kaksi näytekappaletta jokaisesta vyön säätölaitteesta on testattava 2.7.4 kohdan vaatimusten mukaisesti. Nauhan liukuma saa kummassakin säätölaitteen näytekappaleessa olla enintään 25 mm ja nauhan yhteenlaskettu siirtymä vyön kaikissa säätölaitteissa saa olla enintään 40 mm.

2.4.3.2 Kaikkien säätölaitteiden lujuus on testattava 2.7.6.1 kohdan mukaisesti. Säätölaitteet eivät saa murtua tai irrota, kun niitä kuormitetaan edellä tarkoitetulla kuormalla.

2.4.3.3 Kun testi suoritetaan 2.7.6.6 kohdan mukaisesti, ei käsikäyttöisten laitteiden käyttämiseksi tarvittava voima saa olla yli 5 daN.

2.4.4 *Kiinnityslaitteet*

Kiinnityslaitteiden lujuus on testattava 2.7.6.1 ja 2.7.6.2 kohdan vaatimusten mukaisesti. Kiinnityslaitteet eivät saa murtua tai irrota, kun niitä kuormitetaan edellä tarkoitetulla kuormalla.

2.4.5 *Kelauslaitteet*

Kelauslaitteiden on täytettävä jäljempänä eritellyt vaatimukset, 2.7.6.1 ja 2.7.6.2 kohdassa tarkoitetut lujuustestit mukaan lukien.

2.4.5.1 Automaattisesti lukittuvat kelauslaitteet

2.4.5.1.1 Automaattisesti lukittuvalla kelauslaitteella varustetuissa turvavöissä vyönauha saa liikkua kelauslaitteen kahden peräkkäisen lukituskohdan välillä enintään 30 mm. Käyttäjän nojautuessa taaksepäin on vyön joko pysyttävä alkuperäisessä asennossaan tai palauduttava automaattisesti alkuperäiseen asentoon, kun turvavyön käyttäjä nojautuu jälleen eteenpäin.

2.4.5.1.2 Vyönauhan kelautumisvoiman on lantiovöihin tarkoitetuissa kelauslaitteissa oltava vähintään 0,7 daN:a, kun kelausvoima mitataan 2.7.7.4 kohdassa tarkoitetuin tavoin nuken ja kelauslaitteen väliltä vyönauhan vapaassa osassa. Vyönauhan kelautumisvoiman on olkavöihin tarkoitetuissa kelauslaitteissa oltava vähintään 0,2 daN:a ja enintään 0,7 daN:a edellä tarkoitetulla tavalla mitattuna. Jos vyönauha kulkee yksi- tai kaksiosaisen nauhanohjaimen kautta, kelautumisvoima mitataan nuken ja ohjaimen tai taljan väliltä vyönauhan vapaassa osassa. Jos asennelmaan kuuluu automaattisesti tai käsikäyttöisesti käytettävä laite, joka estää nauhaa kelautumasta täysin sisään, kyseisen laitteen on oltava pois käytöstä kelautumisvoimaa arvioitaessa.

2.4.5.1.3 Vyönauhaa kelataan ulos ja sen annetaan kelautua takaisin kelauslaitteeseen toistuvasti 2.7.7.1 kohdassa kuvaillun menetelmän mukaisesti, kunnes on tehty 5 000 ulos- ja sisäänkelausta. Tämän jälkeen kelauslaitteelle suoritetaan 2.7.2 kohdassa tarkoitettu syöpymistesti ja 2.7.7.3 kohdassa tarkoitettu pölynkestävyystesti. Kun sitten suoritetaan uusi 5 000:n ulos- ja sisäänkelauksen sarja, kelauslaitteen on edelleen täytettävä 2.4.5.1.1 ja 2.4.5.1.2 kohdan vaatimukset. Kaikkien edellä tarkoitettujen testien jälkeen kelauslaitteen on toimittava asianmukaisesti ja sen on kelattava nauhaa tehokkaasti.

2.4.5.2 Törmäyksessä lukittuvat kelauslaitteet

2.4.5.2.1 Törmäyksessä lukittuvan kelauslaitteen on täytettävä, 2.7.7.2 kohdan mukaisesti testattaessa seuraavat vaatimukset:

2.4.5.2.1.1 lukitsimen on toimittava, kun ajoneuvo saavuttaa 0,45 g hidastuvuuden;

2.4.5.2.1.2 lukitsin ei saa toimia, kun nauhan kiihtyvyys on vähemmän kuin 0,8 g nauhan uloskelaussuuntaan mitattuna;

2.4.5.2.1.3 lukitsin ei saa toimia, kun kelauslaite on kallistettuna enintään 12° johonkin suuntaan valmistajan ilmoittamasta asennusasennosta;

2.4.5.2.1.4 lukitsimen on toimittava, kun kelauslaite on kallistettuna vähintään 27° johonkin suuntaan valmistajan ilmoittamasta asennusasennosta;

2.4.5.2.2 Testattaessa 2.7.7.2 kohdan mukaisesti törmäyksessä lukkiutuvaa kelauslaitetta, jossa on moninkertainen lukkiutumistapa, joista yksi perustuu vyönauhan liikkeeseen, on täytettävä edellä esitetyt vaatimukset ja lisäksi sen lukitsimen on toimittava vyönauhan kiihtyvyydessä vähintään 1,5 g nauhan uloskelaussuuntaan mitattuna.

2.4.5.2.3 Jokaisessa 2.4.5.2.1 ja 2.4.5.2.2 kohdassa tarkoitetussa testissä vyönauhan liike saa ennen kelauslaitteen lukkiutumista olla enintään 50 mm:ä mitattuna 2.7.7.2.1 kohdassa eritellystä pituudesta. Kelauslaitteen katsotaan täyttävän 2.4.5.2.1.2 kohdan vaatimukset, jos kelauslaite ei 2.4.5.2.1.2 kohdassa annetuilla vyönauhan kiihtyvyyden arvoilla lukkiudu ennen kuin vähintään 50 mm nauhaa on kelautunut ulos kelauslaitteesta, 2.7.7.2.1 kohdassa määrätystä pituudesta alkaen.

2.4.5.2.4 Jos kelauslaite muodostaa osan lantiovyöstä kelautumisvoiman on oltava vähintään 0,7 daN:a, kun kelausvoima mitataan 2.7.7.4 kohdassa tarkoitetuin tavoin nuken ja kelauslaitteen väliltä vyönauhan vapaassa osassa. Nauhan kelautumisvoiman on olkavöihin tarkoitetuissa kelauslaitteissa oltava vähintään 0,2 daN:a ja enintään 0,7 daN:a edellä tarkoitetulla tavalla mitattuna. Jos nauha kulkee yksi- tai kaksiosaisen nauhanohjaimen kautta, kelautumisvoima mitataan nuken ja ohjaimen väliltä vyönauhan vapaassa osassa. Jos vyöhön kuuluu automaattisesti tai käsikäyttöisesti käytettävä laite, joka estää nauhaa kelautumasta täysin sisään, kyseinen laite ei saa olla käytössä kelautumisvoimaa arvioitaessa:

2.4.5.2.5 Vyönauhaa kelataan ulos ja sen annetaan kelautua takaisin kelauslaitteeseen toistuvasti 2.7.7.1 kohdassa kuvaillun menetelmän mukaisesti, kunnes on tehty 40 000 ulos- ja sisäänkelausta. Tämän jälkeen kelauslaitteelle suoritetaan 2.7.2 kohdassa tarkoitettu syöpymistesti ja 2.7.7.3 kohdassa tarkoitettu pölynkestävyystesti. Kun sitten suoritetaan uusi 5 000:n ulos- ja sisäänkelauksen sarja, kelauslaitteen on edelleen täytettävä 2.4.5.2.1, 2.4.5.2.2, 2.4.5.2.3 ja 2.4.5.2.4 kohdan vaatimukset. Kaikkien edellä tarkoitettujen testien jälkeen kelauslaitteen on toimittava asianmukaisesti ja sen on kelattava nauhaa tehokkaasti.

2.5 **Vyönauhat**

2.5.1 *Yleistä*

2.5.1.1 Vyönauhojen on oltava ominaisuuksiltaan sellaiset, että niistä käyttäjän keholle aiheutuva kuormitus jakautuu mahdollisimman tasaisesti koko nauhan leveydelle ja että ne eivät kuormitettaessakaan kierry. Nauhan on pystyttävä vaimentamaan ja ottamaan vastaan energiaa.

2.5.1.2 Nauhan leveyden on oltava vähintään 46 mm, kun sitä kuormitetaan 980 daN voimalla. Leveys mitataan 2.7.5 kohdassa tarkoitetussa vetomurtotestissä vetokonetta pysäyttämättä.

2.5.2 *Lujuus ilmastointikäsittelyn jälkeen*

Kun kahta vyönauhan näytekappaletta on käsitelty 2.7.3.1 kohdan mukaisesti, vyönauhan 2.7.5 kohdassa tarkoitetuin tavoin määritetyn murtokuormituksen on oltava vähintään 1470 daN. Kahden näytekappaleen murtokuormitusten välinen ero saa olla enintään 10 % suuremmasta mitatusta murtokuormituksesta.

2.5.3 *Lujuus erityisen ilmastointikäsittelyn jälkeen*

Jollakin 2.7.3 kohdassa tarkoitetulla tavalla (lukuun ottamatta 2.7.3.1 kohtaa) käsitellyn kahden vyönauhan näytekappaleeseen kohdistuvan murtokuormituksen on oltava vähintään 75 % kuormitusten 2.5.2 kohdassa tarkoitetussa testissä mitatusta keskiarvosta ja vähintään 1470 daN. Tutkimuslaitos voi jättää suorittamatta yhden tai useamman edellä tarkoitetuista testeistä, jos se katsoo vyönauhassa käytetyn nauhamateriaalin tai muiden tietojen perusteella nämä testit tarpeettomiksi.

2.6 **Asennelma tai turvajärjestelmä**

2.6.1 *Dynaamisen testauksen vaatimukset*

2.6.1.1 Asennelmalle tai turvajärjestelmälle on suoritettava 2.7.8 kohdassa tarkoitettu dynaaminen testi.

2.6.1.2 Dynaaminen testi on suoritettava kahdelle, aikaisemmin kuormittamattomalle asennelmalle, lukuun ottamatta turvajärjestelmiin kuuluvia turvavöitä, jolloin dynaaminen testi on suoritettava yhteen istuinryhmään kuuluville aikaisemmin kuormittamattomille turvajärjestelmille. Testattavien asennelmien lukot ovat täyttäneet 2.4.2.3 kohdan vaatimukset. Kelauslaitteilla varustettujen turvavöiden kelauslaitteille on suoritettava 2.7.7.1 kohdan mukainen kulumistesti, 2.7.2 kohdan mukainen syöpymistesti ja 2.7.7.3 kohdan mukainen pölynkestävyystesti. Testissä on täytettävä seuraavat vaatimukset:

2.6.1.2.1 turvavyöasennelman tai turvajärjestelmän mikään osa, joka varmistaa matkustajan turvallisuuden, ei saa murtua eivätkä vyölukot tai lukitus- tai siirtolaitteet avautua lukituksestaan;

2.6.1.2.2 lantiovyöllä varustettu nukke saa siirtyä eteenpäin 80–200 mm lantion tasolta mitattuna. Muuntyyppisillä vöillä varustetut nuket saavat siirtyä eteenpäin 80–200 mm lantion tasolta ja 100–300 mm rinnan tasolta mitattuna. Nämä siirtymät mitataan liitteen VIII kuvassa 6 esitetyistä mittauspisteistä.

2.6.1.3 Turvajärjestelmän osalta:

2.6.1.3.1 nuken rintakehän vertailupisteen siirtymä saa olla suurempi kuin 2.6.1.2.2 kohdassa eritelty, jos voidaan joko laskemalla tai uuden testin avulla osoittaa, ettei nuken keho tai nuken pää kosketa dynaamisessa testissä miltään osin nuken edessä olevia ajoneuvon jäykkiä osia, lukuun ottamatta rintakehän koskettamista ohjauslaitteeseen, jos ohjauslaite täyttää direktiivin 74/297/ETY vaatimukset ja jollei kosketusta synny 24 km/h suuremmilla nopeuksilla. Tätä arviointia varten istuimen on oltava 2.7.8.1.5 kohdassa määritellyssä asennossa;

2.6.1.3.2 kaksiovisissa ajoneuvoissa on dynaamisen testin jälkeen voitava käyttää sellaisia siirto- ja lukituslaitteita, jotka mahdollistavat takaistuimilla matkustavien pääsyn ulos ajoneuvosta.

2.6.2 *Lujuus kulutusmenettelyn jälkeen*

2.6.2.1 Molempien 2.7.3.6 kohdan mukaisesti käsitellyn näytekappaleen murtokuormitus on arvioitava 2.5.2 ja 2.7.6 kohdan mukaisesti. Murtokuormituksen on oltava vähintään 75 % kulumattomista nauhoista testeissä mitattujen murtokuormitusten keskimääräisestä arvosta ja vähintään testattaville osille vahvistettu vähimmäiskuormitus. Kahden näytekappaleen murtokuormitusten eron on oltavaa enintään 20 % suuremmasta mitatusta murtokuormituksesta.

2.6.2.2 Ne laitteet, joita kulutusmenettely koskee, ja noudatettavat menettelyt esitetään seuraavassa taulukossa. Jokaisessa menettelyssä on käytettävä uutta näytekappaletta.

	Tyyppi 1 menettely	Tyyppi 2 menettely	Tyyppi 3 menettely
Kiinnityslaite	–	–	×
Yksi- tai kaksiosainen nauhanohjain	–	×	–
Vyön lukkopää	–	×	×
Säätölaite	×	×	×
Nauhaan ommellut osat	–	–	×

2.7 **Testit**

2.7.1 *Osan ETY-tyyppihyväksyntää varten toimitettavien vyö- tai turvajärjestelmätyppien näytekappaleiden käyttö* (ks. liite XIV)

2.7.1.1 Kootun vyön testiä, lukon aukaisutestiä ja vyön kylmänkestävyystestiä varten on toimitettava kaksi asennelmaa.

2.7.1.2 Näytteiksi vyön osista syöpymistestiin ja lukon lujuustestiin on käytettävä yksi asennelma.

2.7.1.3 Kulumismenettelyyn ja mikrosiirtymätestiin vaaditaan kaksi asennelmaa.

2.7.1.4 Syöpymistestiin on käytettävä lisäksi 2.1.2.3 kohdassa mainittu asennelma.

2.7.1.5 Vyönauhanäytettä on käytettävä vyönauhan vetomurtolujuuden testauksessa. Osa tätä näytekappaletta on säilytettävä niin kauan kuin osan ETY-tyyppihyväksyntä on voimassa.

2.7.1.6 Hyväksyntätestauksesta vastaava tekninen tutkimuslaitos voi pyytää lisänäytteitä 2.1.2.2, 2.1.2.3 ja 2.1.2.4 kohdassa vaadittujen lisäksi.

2.7.2 *Syöpymistesti*

2.7.2.1 Täydellinen turvavyöasennelma sijoitetaan liitteessä XIII vahvistettuun testikammioon. Jos asennelmassa on kelauslaite, vyönauha on kelattava ulos täyteen pituuteensa vähennettynä 300 ± 3 mm. Testin on jatkuttava yhtäjaksoisesti 50 tunnin ajan, niitä lyhyitä taukoja lukuun ottamatta, jotka saattavat olla tarpeen muun muassa suolaliuoksen tarkastamiseksi ja lisäämiseksi.

2.7.2.2 Testin lopuksi asennelma on pestävä varovasti tai upotettava varovasti puhtaaseen juoksevaan veteen, jonka lämpötila ei saa olla enemmän kuin 38 °C, mahdollisten suolakeräytymien poistamiseksi, minkä jälkeen turvavyön annetaan kuivua huoneenlämmössä 24 tunnin ajan ennen 2.4.1.2 kohdassa tarkoitetun tarkastuksen suorittamista.

2.7.3 *Vyönauhojen käsittely vetomurtolujuustestiä varten*

Edellä 2.1.2.4 kohdassa tarkoitetut vyönauhasta leikatut näytekappaleet käsitellään seuraavasti:

2.7.3.1 Huoneilmastokäsittely

Vyönauhaa on pidettävä vähintään 24 tunnin ajan ilmatilassa, jonka lämpötila on 20 °C ± 5 °C ja suhteellinen kosteus 65 ± 5 %. Jos testiä ei suoriteta välittömästi käsittelyn jälkeen, näyte on säilytettävä ilmatiiviisti suljetussa säiliössä testiin asti. Murtokuormitus on mitattava viiden minuutin kuluessa huoneilmakäsittelyn tai vyönauhojen säiliöstä poistamisen jälkeen.

2.7.3.2 Valokäsittely

2.7.3.2.1 Sovelletaan suositusta ISO/R 105-1959, "tekstiilien värinkestävyystesti", sellaisena kuin se on muutettuna asiakirjalla Addendum I (ISO/R 105-1959/AI-1963) ja asiakirjalla Addendum II (ISO/R 105/II-1963). Vyönauha on altistettava valolle niin kauan, että saavutetaan Standard Blue Dye N:o 7 -standardin mukainen haalistuminen, joka vastaa luokkaa 4 harmaa-asteikolla.

2.7.3.2.2 Testin jälkeen nauhoja on pidettävä vähintään 24 tuntia ilmatilassa, jonka lämpötila on 20 ± 5 °C ja suhteellinen kosteus 65 ± 5 %. Murtokuormitus on mitattava viiden minuutin kuluessa näytekappaleiden käsittelystä poistamisesta.

2.7.3.3 Kylmäkäsittely

2.7.3.3.1 Vyönauhaa on pidettävä vähintään 24 tunnin ajan ilmatilassa, jonka lämpötila on 20 °C ± 5 °C ja jonka suhteellinen kosteus on 65 ± 5 %.

2.7.3.3.2 Tämän jälkeen nauha asetetaan 90 minuutin ajaksi tasaiselle alustalle kylmäkaappiin, jossa ilman lämpötila on –30 °C ± 5 °C. Sen jälkeen se taitetaan ja taitekohdan päälle asetetaan 2 kg:n paino, joka on jäähdytetty –30 °C ± 5 °C lämpötilaan. Vyönauhaa pidetään 30 minuutin ajan samassa kylmäkaapissa, minkä jälkeen paino poistetaan ja murtokuormitus mitataan viiden minuutin kuluessa siitä, kun vyönauhat on poistettu kaapista.

2.7.3.4 Lämpökäsittely

2.7.3.4.1 Vyönauhaa on pidettävä kolmen tunnin ajan kaapissa, jonka ilman lämpötila on 60 °C ± 5 °C ja jonka suhteellinen kosteus 65 ± 5 %.

2.7.3.4.2 Murtokuormitus mitataan viiden minuutin kuluessa siitä, kun vyönauha on poistettu kaapista.

2.7.3.5 Vesikäsittely

2.7.3.5.1 Vyönauhaa on pidettävä kolmen tunnin ajan täysin upotettuna tislattuun veteen, jonka lämpötila on 20 °C ± 5 °C ja johon on lisätty hieman kostutusainetta. Kostutusaineena voidaan käyttää mitä tahansa testattavalle kuidulle sopivaa ainetta.

2.7.3.5.2 Murtokuormitus mitataan kymmenen minuutin kuluessa siitä, kun vyönauha on otettu pois vedestä.

2.7.3.6 Kulutuskäsittely

2.7.3.6.1 Kulutuskäsittely on suoritettava jokaiselle laitteelle, jossa vyönauha on kosketuksissa turvavyön jäykkään osaan. Tyyppi 1 kulutustestiä (2.7.3.6.4.1 kohta) ei kuitenkaan tarvitse suorittaa vyön säätölaitteelle, jolle tehty mikrosiirtymätesti (2.7.4 kohta) osoittaa, että vyönauhan liukuma on vähemmän kuin puolet määrätystä arvosta. Testilaite on säädettävä niin, että vyönauhan asento kosketuspintaan nähden pysyy likimain muuttumattomana.

2.7.3.6.2 Ennen kulutusta näytekappaleita on pidettävä vähintään 24 tunnin ajan ilmatilassa, jonka lämpötila on 20 °C ± 5 °C ja jonka suhteellinen kosteus on 65 ± 5 %. Testauksen aikana huoneilman lämpötilan on oltava 15 °C - 30 °C.

2.7.3.6.3 Seuraavassa taulukossa on annettu kutakin kulutusmenettelyä koskevat vaatimukset:

	Kuormitus daN	Taajuus Hz	Kelausmäärä	Siirtymä mm
Tyyppi 1 menettely	2,5	0,5	5 000	300 ± 20
Tyyppi 2 menettely	0,5	0,5	45 000	300 ± 20
Tyyppi 3 menettely(1)	0–5	0,5	45 000	—

(1) Ks. 2.7.3.6.4.3 kohta

Taulukon viidennessä sarakkeessa annettu siirtymä tarkoittaa vyönauhan edestakaisten liikkeiden matkaa.

2.7.3.6.4 Erityiset olosuhteet kulutusmenettelyille

2.7.3.6.4.1 Tyyppi 1 menettely: vyöt, joissa nauha liukuu säätölaitteen läpi.

Vyönauhan yhteen osuuteen kohdistetaan keskeytyksetön 2,5 daN:n pystysuora kuormitus.

Nauhan toiseen vaakatasossa olevaan osuuteen kohdistetaan edestakainen liike.

Säätölaite on sijoitettava niin, että nauhan vaakatasossa oleva osuus pysyy kuormitettuna (ks. liitteessä XII oleva kuva 1).

2.7.3.6.4.2 Tyyppi 2 menettely: kun vyönauha muuttaa suuntaa kulkiessaan jäykän osan läpi.

Vyönauhan molempien osuuksien kulmien on oltava liitteen XII kuvan 2 mukaiset.

Vyönauhaa on kuormitettava keskeytyksettä 0,5 daN voimalla.

2.7.3.6.4.3 Tyyppi 3 menettely: kun vyönauha on kiinnitetty jäykkään osaan ompelemalla tai vastaavalla tavalla.

Nauhan edestakaisin kulkeman kokonaissiirtymän on oltava 300 ± 20 mm ja nauhaa on kuormitettava 5 daN voimalla ainoastaan 100 ± 20 mm siirtymää vastaavan puolijakson ajan (ks. liitteessä XII oleva kuva 3).

2.7.4 *Mikrosiirtymätesti* (ks. liitteessä XII oleva kuva 3)

2.7.4.1 Laitteita tai osia, joille suoritetaan mikrosiirtymätesti, on pidettävä ennen testiä vähintään 24 tunnin ajan ilmatilassa, jonka lämpötila on 20 °C ± 5 °C ja jonka suhteellinen kosteus on 65 ± 5 %.

Testi suoritetaan 15 °C - 30 °C lämpötilassa.

2.7.4.2 Säätölaitteen vapaan osan on osoitettava testauspenkissä ylös- tai alaspäin vastaavin tavoin kuten ajoneuvossa.

2.7.4.3 Vyönauhan alapäähän kiinnitetään paino, joka kuormittaa vyönauhaa 5 daN:n voimalla.

Vyönauhan toista päätä liikutetaan edestakaisin 300 ± 20 mm matkalla (ks. kuva).

2.7.4.4 Jos vyöhön kuuluu varanauhana käytettävä vyönauha, jonka pää on vapaana, varanauhaa ei saa missään tapauksessa kiinnittää kuormitettavaan vyönauhan osaan.

2.7.4.5 Vyönauha tarkastetaan löysänä testauspenkissä, sen on laskeuduttava säätölaitteesta koverasti vastaavalla tavalla kuin se laskeutuu ajoneuvossa.

Testauspenkissä käytetty 5 daN:n kuorma on ohjattava pystysuoraan niin, ettei kuorma heilahtele eikä vyö pääse kiertymään.

Kiinnityslaite on kiinnitettävä 5 daN:n kuormaan vastaavalla tavalla kuin ajoneuvossa.

2.7.4.6 Ennen kuin testi aloitetaan, vyölle on suoritettava 20:n edestakaisen liikkeen sarja niin, että itsekiristyvä järjestelmä asettuu asianmukaisesti.

2.7.4.7 Suoritetaan 1 000 edestakaista liikettä 0,5 sekunnin välein heilahdusmatkan ollessa yhteensä 300 ± 20 mm. Vyönauhaa kuormitetaan 5 daN kuormalla ainoastaan se ajanjakso, joka kuluu 100 ± 20 mm siirtymään puolijaksoa kohti.

2.7.5 *Vyönauhan vetomurtolujuustesti* (staattinen testi)

2.7.5.1 Testi suoritetaan joka kerta kahdelle uudelle riittävän pitkälle vyönauhan näytekappaleelle, jotka on käsitelty jonkin 2.7.3 kohdan määräysten mukaisesti.

2.7.5.2 Kukin nauha kiinnitetään vetokoneeseen liittimillä. Liittimien on oltava suunniteltu siten, etteivät ne aiheuta murtumia nauhan kosketuskohdassa tai tätä kohtaa lähellä. Vetonopeuden on oltava noin 100 mm/min. Liittimien välissä olevan nauhan vapaan pituuden on ennen testin alkua oltava 200 ± 40 mm.

2.7.5.3 Vyönauhan leveys mitataan pysäyttämättä vetokonetta, kun 980 daN:n kuormitus on saavutettu.

2.7.5.4 Kuormitusta lisätään tämän jälkeen, kunnes vyönauha murtuu, ja murtokuormitus kirjataan.

2.7.5.5 Jos vyönauha luistaa tai murtuu kosketuskohdassa liittimeen tai 10 mm etäisyydellä liittimestä, testiä pidetään mitättömänä, ja uusi testi on suoritettava uudella näytekappaleella.

2.7.6 *Jäykkiä osia sisältävien vyön osien staattinen testi*

2.7.6.1 Vyölukko ja säätölaite kiinnitetään vetokoneeseen niistä asennelman osista, joihin ne on tavanomaisesti kiinnitetty, ja kuormitusta lisätään 980 daN:aan asti. Jos lukko tai säätölaite kuuluu vyön kiinnityslaitteeseen, lukko tai säätölaite on testattava yhdessä kiinnityslaitteen kanssa 2.7.6.2 kohdan mukaisesti, lukuun ottamatta kelauslaitteita, joiden yläpuolella on ohjauslevy. Testattaessa kelauslaitetta säätölaitteena, kelauslaitteeseen kelatun vyönauhan pituuden on vastattava pituutta, joka saadaan lukitsemalla vyönauha kelattuna täyteen pituuteensa vähennettynä 450 mm:llä.

2.7.6.2 Kiinnityslaitteet testataan 2.7.6.1 kohdassa tarkoitetuin tavoin, mutta kuormituksen on oltava 1470 daN:a ja ottaen huomioon 2.7.8.1 kohdan toisen virkkeen määräykset, niissä kaikkein epäedullisimmissa olosuhteissa, jotka voivat esiintyä ajoneuvossa, kun turvavyö on asennettu siihen oikealla tavalla. Kelauslaitteet on testattava niin, että vyönauha on kelattu täysin ulos.

2.7.6.3 Kaksi täydellistä näytekappaletta asennelmasta asetetaan kahden tunnin ajaksi kylmäkaappiin, jonka ilman lämpötila on -10 ± 1 °C. Kaapista poistamisen jälkeen lukon vastakappaleet kiinnitetään käsin yhteen.

2.7.6.4 Kaksi täydellisen turvavyöasennelman näytekappaletta asetetaan kahden tunnin ajaksi kylmäkaappiin, jossa ilman lämpötila on -10 °C ± 1 °C. Jäykät osat ja muoviosat asetetaan tämän jälkeen vuorollaan tasaiselle teräsalustalle (joka on ollut näytekappaleiden kanssa kylmäkaapissa), joka on sijoitettu vähintään 100 kg painoisen kappaleen vaakasuoralle pinnalle; kylmäkaapista poistamisen jälkeen 30 sekunnin kuluessa annetaan 18 kg painoisen teräskappaleen pudota vapaasti 300 mm korkeudelta kyseisen osan päälle. Teräskappaleen törmäyspinnan on oltava kovuudeltaan vähintään 45 HRC ja muodoltaan kupera, ja lisäksi pinnan poikittaissäteen on oltava 10 mm ja pitkittäissäteen 150 mm. Toinen näytekappale testataan niin, että kuperan kappaleen akseli on linjassa vyönauhan kanssa, ja toinen näytekappale testataan niin, että sen akseli on 90° kulmassa vyönauhaan nähden.

2.7.6.5 Vyölukkoja, joissa on kahteen turvavyöhön kuuluvia yhteisiä osia, on kuormitettava jäljitellen olosuhteita, joissa ajoneuvon istuimet on säädetty keskiasentoonsa. Kuormitus on suunnattava 2.7.8.1 kohdan mukaisesti. Kumpaakin vyönauhaa kuormitetaan samanaikaisesti 1470 daN:lla. Tätä testiä varten sopivan laitteen kuvaus esitetään liitteessä XI.

2.7.6.6 Käsikäyttöisiä säätölaitteita testattaessa, vyönauhaa on vedettävä tasaisesti laitteen läpi noin 100 mm/s nopeudella, ottaen huomioon tavanomaiset käyttöolosuhteet, ja testissä mitataan suurin esiintyvä voima, kun vyönauha on liikkunut 25 mm, pyöristettynä lähimpään 0,1 daN:iin. Testi on suoritettava vyönauhan molempiin kulkusuuntiin, säätölaitteen läpi. Ennen mittausta vyönauhalle on suoritettava 10 edestakaista liikettä.

2.7.7 *Kelauslaitteiden lisätestit*

2.7.7.1 Kelausmekanismin kestävyys

2.7.7.1.1 Vyönauhaa kelataan edestakaisin niin monta kertaa, kuin vaaditaan siten, että kelausten yhteen laskettu lukumäärä on enintään 30 kertaa minuutissa. Törmäyksessä lukkiutuvissa kelauslaitteissa joka viidennellä uloskelauskerralla lukitsin aktivoidaan niin, että laite lukkiutuu. Lukituksen on tapahduttava yhtä monta kertaa viidellä eri nauhan pituudella nimittäin, kun kelauslaitteessa on vyönauhaa jäljellä 90, 80, 75, 70 ja 65 % vyönauhan kokonaispituudesta. Jos vyönauhan pituus ylittää 900 mm, edellä mainitut prosenttiluvut on sovitettava viimeiseen 900 mm osuuteen kelauslaitteeseen kelatusta vyönauhasta.

2.7.7.1.2 Liitteessä IV esitetään 2.7.7.1.1 kohdassa tarkoitettuja testejä varten sopiva laite.

2.7.7.2 Törmäyksessä lukkiutuvien kelauslaitteiden lukitus

2.7.7.2.1 Kelauslaitteen lukitus testataan, kun kelauslaitteessa on jäljellä vyönauhaa 300 ± 3 mm.

2.7.7.2.1.1 Vyönauhan liikkeeseen perustuvan kelauslaitteen lukituksen on kelauduttava siihen suuntaan kuin se tavanomaisesti kelautuu kelauslaitteen ollessa ajoneuvoon asennettuna.

2.7.7.2.1.2 Ajoneuvon hidastuvuuteen reagoivien kelauslaitteiden toimintaa testattaessa, testi tehdään edellä tarkoitetulla tavalla molempiin suuntiin kahden toisiinsa nähden kohtisuoran akselin suuntaisesti ja niin, että edellä tarkoitetut akselit ovat vaakatasossa, jos kelauslaite asennetaan ajoneuvoon turvavyön valmistajan ilmoittamalla tavalla. Hyväksyntätestit suorittava tekninen tutkimuslaitos valitsee toisen testaussuunnan niin, että olosuhteet ovat lukitusmekanismin toiminnan kannalta mahdollisimman epäedulliset.

2.7.7.2.2 Edellä 2.7.7.2.1 kohdassa eriteltyihin testeihin sopivat laitteet esitetään liitteessä V. Tällaisen laitteen on oltava suunniteltu siten, että vaadittua kiihtyvyyttä voidaan lisätä keskimäärin vähintään 10 g/s.

2.7.7.2.3 Edellä 2.4.5.2.1.3 ja 2.4.5.2.1.4 kohdan vaatimusten testauksessa kelauslaite asennetaan vaakasuorassa olevaan pöytään ja pöytää kallistetaan enintään 2° sekunnissa, kunnes lukitsin toimii. Testi toistetaan kaikkiin suuntiin sen varmistamiseksi, että vaatimukset on täytetty.

2.7.7.3 Pölynkestävyys

2.7.7.3.1 Kelauslaite sijoitetaan testikammioon, kuten liitteessä VI esitetään ja suhteellisen asennon on oltava sama kuin kelauslaitteen ollessa asennettuna ajoneuvoon. Testikammiossa on oltava 2.7.7.3.2 kohdan vaatimukset täyttävä määrä pölyä. Testin aikana vyönauhaa on oltava kelattuna ulos kelauslaitteesta 500 mm, ja vyönauha pidetään uloskelattuna, ottaen kuitenkin huomioon, että vyönauhalle on suoritettava yhden tai kahden minuutin kuluessa jokaisen pölyn puhalluksen jälkeen 10 täydellistä kelausta.

Pölyä puhalletaan viiden tunnin ajan joka 20 minuutti, viisi sekuntia kuivalla ja öljyttömällä paineilmalla, läpimitaltaan 1,5 ± 0,1 mm aukosta paineella $5,5 \times 10^5 \pm 0,5 \times 10^5$ Pa.

2.7.7.3.2 Edellä 2.7.7.3.1 kohdassa tarkoitetussa testissä käytettävän pölyn on sisällettävä noin 1 kg kuivaa kvartsia. Hiukkaskoon jakauman on oltava seuraava:

a) 150 µm aukon läpi, 104 µm langan läpimitta: 99–100 %;

b) 105 µm aukon läpi, 64 µm langan läpimitta: 76–86 %;

c) 75 µm aukon läpi, 52 µm langan läpimitta: 60–70 %.

2.7.7.4 Sisään- ja uloskelautumisvoimat

2.7.7.4.1 Sisään- ja uloskelautumisvoimat mitataan siten, että asennelma on kiinnitettynä samalla tavoin nukkeen kuin 2.7.8 kohdassa määrätyssä dynaamisessa testissä. Vyönauhan vetämisvoima mitataan mahdollisimman läheltä vyönauhan nukkeen kosketuskohtia (mutta juuri ja juuri erillään siitä), kun vyönauhaa kelataan sisään tai ulos noin 0,6 metrin minuuttinopeudella.

2.7.8 *Turvavyöasennelman tai turvajärjestelmän dynaaminen testi*

2.7.8.1 Asennelma asennetaan liitteessä VII määriteltyyn vaunuun, joka on varustettu istuimella ja kiinnityslaitteilla. Jos turvavyö kuitenkin on tarkoitettu erityisajoneuvoon tai erityisiin ajoneuvotyyppeihin, nuken ja kiinnityspisteiden välisen etäisyyden määrittää testit suorittava tutkimuslaitos joko turvavyön asennusohjeiden tai ajoneuvon valmistajan toimittamien tietojen perusteella.

2.7.8.1.1 Jos asennelma kuuluu osana turvajärjestelmään, viimeksimainittu on asennettava siihen ajoneuvon rakenteen osaan, johon se tavanomaisesti asennetaan, ja kyseinen osa on kiinnitettävä testivaunuun jäljempänä esitetyllä tavalla.

2.7.8.1.2 Ajoneuvo on kiinnitettävä testin ajaksi siten, ettei istuimien tai turvavöiden kiinnityspisteiden lujuus vahvistu eikä rakenteen tavanomainen muodonmuutos vähene.

Testissä ei saa olla sellaisia ajoneuvon etuosan osia, jotka nuken eteenpäin suuntautuvaa liikettä rajoittamalla jalkoja lukuun ottamatta voivat vähentää turvajärjestelmän kuormitusta testin aikana. Poistetut rakenneosat saadaan korvata niiden lujuutta vastaavilla osilla, jos ne eivät estä nuken eteenpäin suuntautuvaa liikettä.

2.7.8.1.3 Kiinnityslaitetta pidetään tyydyttävänä, jos sillä ei ole vaikutusta alueella, joka käsittää rakenteen koko leveyden, ja jos ajoneuvo tai rakenne on tuettu tai kiinnitetty liikkumattomaksi etupuolelta vähintään 500 mm etäisyydeltä testattavan turvajärjestelmän kiinnityspisteistä. Rakenne on kiinnityspisteiden takaa kiinnitettävä siten, että se täyttää 2.7.8.1.2 kohdan vaatimukset.

2.7.8.1.4 Istuimet on säädettävä ja sijoitettava siihen ajo- tai käyttöasentoon, jota hyväksyntätestit suorittava tutkimuslaitos pitää nuken sijainnin kannalta kaikkein epäedullisimpana lujuusolosuhteena. Istuimien asennot on ilmoitettava selosteessa. Jos istuimen selkänojan kaltevuutta voidaan säätää, selkänoja on lukittava valmistajan ohjeiden mukaisesti tai, tällaisten tietojen puuttuessa, lukittava siten, että selkänojan tehollinen kulma on mahdollisimman lähellä 25° kulmaa.

2.7.8.1.5 Edellä 2.6.1.3.1 kohdassa tarkoitettujen vaatimusten arvioimiseksi istuimen on oltava nuken mitoille sopivassa, kaikkein etummaisimmassa ajo- tai käyttöasennossa.

2.7.8.1.6 Kaikki samaan ryhmään kuuluvat istuimet on testattava samanaikaisesti.

2.7.8.2 Liitteessä VIII eritelty nukke kiinnitetään asennelmalla seuraavasti. Nuken selän ja istuimen selkänojan väliin asetetaan 25 mm lauta. Vyö sovitetaan tiukasti nuken mittojen mukaan. Levy poistetaan ja nukke sijoitetaan niin, että sen selkä lepää koko pituudeltaan istuimen selkänojaa vasten. Jos vyölukko on epäkeskotyyppinen, se on lukittava ainoastaan jousellaan; sitä ei saa työntää pakolla tai nykäisemällä lukittuun asentoon. Jos vyölukon vastakappale on myös metallinen, on tarkastettava, ettei näiden osien kiinnitysmenetelmä voi vaikuttaa lukon toiminnan luotettavuutta tai lukon lujuutta vähentävästi.

2.7.8.3 Vyönauhoissa on oltava riittävästi luistamisvaraa; niiden vapaiden päiden on ulotuttava riittävän pitkälle säätölaitteeseen nähden.

2.7.8.4 Vaunua on kuljetettava niin, että se törmäyshetkellä kulkee ilman työntövoimaa 50 ± 1 km/h nopeudella ja niin, että nukke pysyy paikallaan. Vaunun pysähtymismatkan on oltava 400 ± 50 mm. Vaunun on pysyttävä vaakasuorassa koko hidastuksen ajan. Vaunun hidastamiseen on käytettävä liitteessä VII tarkoitettua laitetta tai muuta vastaavat tulokset antavaa laitetta. Laitteen on täytettävä liitteessä IX esitetyt toimintavaatimukset.

2.7.8.5 Vaunun nopeus välittömästi ennen törmäystä ja nuken suurin eteenpäinsiirtymä mitataan.

2.7.8.6 Törmäyksen jälkeen asennelma tai turvajärjestelmä ja sen jäykät osat tarkastetaan silmämääräisesti vyölukkoa avaamatta ja toimintavirheet ja vauriot määritetään. Turvajärjestelmistä tarkastetaan testin jälkeen lisäksi se, onko vaunuun kiinnitettyihin ajoneuvon rakenteen osiin syntynyt pysyviä muodonmuutoksia. Kaikki tällaiset muodonmuutokset on otettava huomioon 2.6.1.3.1 kohdassa tarkoitettuja laskelmia suoritettaessa.

2.7.9 *Vyölukon aukaisutesti*

2.7.9.1 Tähän testiin käytetään 2.7.8 kohdassa tarkoitetut dynaamiset testit läpäisseitä asennelmia.

2.7.9.2 Asennelma irrotetaan testivaunusta lukkoa avaamatta. Vyölukkoon kohdistetaan suora 30 daN vetokuormitus. Jos lukko on yhdistetty jäykkään osaan, voiman kohdistuksessa on otettava huomioon lukon ja jäykän osan välinen kulma dynaamisen testin aikana. Lukon avauspainikkeen geometriseen keskipisteeseen kohdistetaan 400 mm/min ± 20 mm/min nopeudella tavanomainen kuormitus. Avausvoiman mittauksessa lukko on oltava kiinnitetty tukevaan alustaan. Tämä kuormitus on kohdistettava vakiosuunnassa. Lukkoon avausvoimaa kohdistettaessa lukko on pidettävä paikallaan jäykällä tuella. Edellä tarkoitettu tavanomainen kuormitus ei saa olla suurempi kuin 2.4.2.5 kohdassa eritelty rajaarvo. Testilaitteiden kosketuspisteen on oltava muodoltaan pallomainen ja säteeltään 2,5 mm ± 0,1 mm. Sen on oltava pinnaltaan kiillotettua metallia.

2.7.9.3 Vyölukon avaamiseen käytettävä voima on kohdistettava jousivaa'asta tai vastaavasta mittauslaitteesta lukon tavanomaiseen avautumissuuntaan ja sille ominaisella aukaisutavalla.

2.7.9.4 Lukkolaitteen avaamiseen tarvittava voima mitataan ja lukossa mahdollisesti ilmenevät viat kirjataan.

2.7.9.5 Lukon aukaisutestin jälkeen 2.7.8 kohdassa tarkoitettuun testiin käytetyt asennelman tai turvajärjestelmän osat tarkastetaan ja dynaamisessa testissä aiheutuneet vauriot merkitään selosteeseen.

2.7.10 *Testausseloste*

Testausselosteeseen on merkittävä 2.7 kohdassa tarkoitetuissa testeissä saadut tulokset ja lisäksi on erityisesti ilmoitettava vaunun nopeus, nuken suurin siirtymä eteenpäin, vyölukon asento ja kaikki ilmenneet vauriot ja toimintavirheet. Jollei liitteen VII kiinnityspisteitä koskevia vaatimuksia ole 2.7.8.1 kohdassa tarkoitetuin tavoin noudatettu, testausselosteessa on ilmoitettava asennelman tai turvajärjestelmän asennustapa sekä olennaiset kulmat ja mitat. Selosteessa on myös mainittava testin aikana ilmennyt lukon vääntyminen tai murtuminen.

Turvajärjestelmän osalta on ilmoitettava lisäksi ajoneuvorakenteen kiinnitysmenetelmä testivaunuun, istuimien asennot ja selkänojien kaltevuuskulmat. Jos nuken siirtymä eteenpäin on ylittänyt 2.6.1.2.2 kohdassa määrätyt arvot, selosteessa on ilmoitettava, täyttääkö turvajärjestelmä 2.6.1.3.1 kohdan vaatimukset.

2.8 **Vaatimustenmukaisuuden tarkastaminen**

2.8.1 *Tuotannon vaatimustenmukaisuutta koskevat vähimmäisvaatimukset*

2.8.1.1 Valmistaja tai tämän edustaja, joka on osan ETY-tyyppihyväksyntämerkin haltija, on velvollinen suorittamaan jatkuvaa laadunvalvontaa tai huolehtimaan, että laadunvalvontaa suoritetaan, varmistaakseen asennelmien tuotannon olevan yhdenmukaista ja tämän direktiivin säännösten mukaista.

2.8.1.2 Valmistaja tai tämän edustaja on vastuussa:

a) laadunvalvontamenettelyjen olemassaolosta,

b) tuotannon vaatimustenmukaisuuden tarkastamiseen tarvittavien välineiden saatavuudesta,

c) testitulosten, testausselosteiden ja niihin liittyvien asiakirjojen tallentamisesta,

d) testitulosten käytöstä valmistettujen turvavyöjärjestelmien vaatimustenmukaisuuden tarkastamiseen ja varmistamiseen, teollisen tuotannon vaihteluiden sallimissa rajoissa.

2.8.1.3 Vaatimustenmukaisuuden tarkastamiseen valituille näytekappaleille on suoritettava testit, jotka voidaan valita yhteistyössä toimivaltaisten viranomaisten kanssa 2.6 ja 2.7 kohdassa kuvailluista testeistä.

2.8.1.4 Seuraavia vähimmäisvaatimuksia on erityisesti noudatettava:

2.8.1.4.1 kaikkien törmäyksessä lukkiutuvilla kelauslaitteilla varustettujen asennelmien 2.4.5.2.1.1 kohdan vaatimusten mukaisuus on tarkastettava 2.4.5.2.3 kohdan vaatimusten mukaisesti;

2.8.1.4.2 tuotannossa olevien vöiden näytekappaleiden lujuuden tarkastus suoritetaan dynaamisessa testissä 2.7.8 kohdan menettelyn mukaisesti. Tarkastus suoritetaan tilastollisten ja satunnaisotosten perusteella, ja niin, että tarkastustiheys on joko yksi 25 000 valmistettua vyötä kohden tai yksi vyö kuukausituotantoa kohden, sen mukaan kumpi niistä on suurempi.

Vähimmäistarkastustiheydeksi sallitaan yksi vyö vuodessa, jos vuotuinen tuotanto on enintään 5 000 turvavyötä.

Testin aikana törmäyksen jälkeen tarkastetaan asennelma silmämääräisesti, lukkoa kuitenkaan avaamatta, vikojen ja vaurioiden toteamiseksi. Kun asennelma ei läpäise kyseistä testiä, valmistajan on valittava lisänäytekappaleita ja suoritettava tarvittavat toimenpiteet tuotannon vaatimustenmukaisuuden varmistamiseksi.

2.8.2 *Vähimmäisvaatimukset jäsenvaltioiden suorittamille pistokokeille*

2.8.2.1 Pistokoetiheys on valittava siten, että 2.8.2.2 kohdassa tarkoitetut testit suoritetaan vähintään yhdelle 5 000:sta valmistetusta turvavyöstä tai turvajärjestelmästä, jotka edustavat hyväksyttyä tyyppiä, niin että vähimmäistiheys on 1 ja enimmäistiheys 50 kahdentoista kuukauden tuotantomäärää kohden.

2.8.2.2 Hyväksytyn tyypinmukaisuuden tarkastamista varten valituille vöille on suoritettava ne testit, jotka toimivaltainen viranomainen voi valita 2.6 ja 2.7 kohdassa tarkoitetuista testeistä.

Dynaamiseen testiin on käytettävä vähintään 10 %:a vaatimustenmukaisuuden tarkastamista varten valituista vöistä, kuitenkin vähintään 1 ja enintään 5 kahdentoista kuukauden tuotantomäärää kohden.

2.8.2.3 Jos jokin näytekappaleista ei läpäise kyseisiä testejä, uusi testi uusitaan kolmelle muulle näytekappaleelle.

Jos yksi viimeksi mainitusta ei läpäise suoritettua testiä, sovelletaan 3 artiklan 2 kohdan säännöksiä.

2.8.2.4 Testit on suoritettava myytäväksi tarkoitetuille vöille.

2.9 **Ohjeet**

Jokaisen turvavyön mukaan on liitettävä liitteessä X tarkoitetut ohjeet.

3. ASENNUSVAATIMUKSET

3.1 **Ajoneuvon varusteet**

Jokainen 9 artiklassa tarkoitettu ajoneuvo on varustettava turvavöillä tai turvajärjestelmillä, joihin kuuluu seuraavat vyöjärjestelyt (niissä ei saa käyttää 1.8.1 ja 1.8.2 kohdan mukaisia lukkiutumattomia tai käsin avattavia kelauslaitteita):

3.1.1 ulommaisille etuistuimille kolmipistevyöt, joissa on törmäyksessä lukkiutuvat, moninkertaisen lukkiutumistavan omaavat automaattiset kelauslaitteet (1.8.4); Matkustajan istuimen turvavyö voidaan sen sijaan varustaa myös kohdan 1.8.3 mukaisella kelauslaitteella;

3.1.2 keskimmäisissä etuistuimissa kolmipistevyöt, kelauslaitteilla tai ilman;

3.1.2.1 keskimmäisissä etuistuimissa riittää kuitenkin lantiovyö kelauslaitteilla tai ilman, jos tuulilasi sijaitsee direktiivin 74/60/ETY liitteessä II määritellyn vertailualueen ulkopuolella;

turvavöiden osalta, tuulilasia pidetään vertailualueen osana, jos se voi olla staattisessa kosketuksessa testilaitteen kanssa direktiivin 74/60/ETY liitteessä II kuvaillun menetelmän mukaisesti;

3.1.2.2 poiketen 3.1.2 ja 3.1.2.1 kohdan määräyksistä ja 1 päivään tammikuuta 1979 asti, jokainen keskimmäinen etuistuin saadaan varustaa yksinomaan lantiovyöllä, jossa saa olla kelauslaitteita;

3.1.3 takaistuimille lantio- tai kolmipistevyöt kelauslaitteilla varustetut tai ilman niitä olevat;

3.1.4 kelauslaitteilla varustetuissa kolmipistevöissä on vähintään yhden kelauslaitteen oltava olkanauhassa.

3.2 **Yleiset vaatimukset**

3.2.1 Turvavyöt ja turvajärjestelmät on kiinnitettävä kiinnityspisteisiin direktiivin 76/115/ETY mukaisesti.

3.2.2 Turvavöiden ja turvajärjestelmien on oltava siten asennettu, että ne oikein käytettynä toimivat tyydyttävästi ja vähentävät turvavyön käyttäjän ruumiillisten vahingoittumisen vaaraa onnettomuustilanteessa. Ne on erityisesti asennettava siten, että:

3.2.2.1 turvavyön tai vyöjärjestelmän vyönauhat eivät voi kiertyä vaarallisella tavalla;

3.2.2.2 oikein käytettynä vaara, että nauha luisuu olkapäältä on erittäin vähäinen;

3.2.2.3 vyönauhan vaurioitumisen vaara, joka syntyy kosketuksesta ajoneuvon tai istuimen rakenteen teräviin jäykkiin osiin, on erittäin vähäinen.

3.3 **Erityiset vaatimukset turvavyön tai turvajärjestelmän jäykille osille**

3.3.1 Jäykät osat, kuten vyölukot, säätö- ja kiinnityslaitteet, eivät saa lisätä turvavyön käyttäjän tai muiden ajoneuvossa olevien vahingoittumisen vaaraa onnettomuustilanteessa.

3.3.2 Vyölukon aukaisulaitteen on oltava helposti havaittavissa ja turvavyön käyttäjän on siihen helposti ulotuttava, ja aukaisulaite on oltava siten suunniteltu, ettei se voi aueta tahattomasti tai vahingossa. Lukon on lisäksi oltava siten sijoitettu, että pelastushenkilöstö vapauttaakseen käyttäjän pääsee siihen helposti käsiksi vaaratilanteessa.

Vyölukko on oltava siten asennettu, että turvavyön käyttäjä kykenee avaamaan sen yhdellä yksinkertaisella, yhteen suuntaan tehdyllä, jommalla kummalla kädellä suoritetulla kädenliikkeellä, kun vyölukko on kuormittamattomassa tilassa ja kun se on turvavyön käyttäjän painon kuormittamana. Äärimmäisten etuistuimien turvavöiden tai turvajärjestelmän lukot on myös voitava lukita kyseisellä tavalla.

Lukon kosketuspinnan leveyden on siltä osin, kuin se on kosketuksissa turvavyön käyttäjään, oltava vähintään 46 mm.

3.3.3 Turvavyön on käytössä asetuttava automaattisesti turvavyön käyttäjän kehon mukaisesti tai oltava siten suunniteltu, että turvavyön käyttäjä pääsee istuvasta asennosta käsin helposti käsiksi vyön käsikäyttöiseen säätölaitteeseen, joka on miellyttävä ja helppo käyttää. Turvayötä on voitava kiristää yhdellä kädellä käyttäjälleen ja ajoneuvon istuimen asentoon nähden sopivaksi.

3.3.4 Kelauslaitteilla varustetut turvavyöt tai turvajärjestelmät on oltava siten asennetut, että kelauslaitteet toimivat asianmukaisesti ja että ne kelaavat vyönauhaa tehokkaasti.

LIITE II

MALLI OSAN ETY-TYYPPIHYVÄKSYNTÄTODISTUKSESTA

[Suurin koko: A4 (210 x 297 mm)]

Viranomaisen nimi

Ilmoitus turvavyö- tai turvajärjestelmätyyppiä koskevan osan ETY-tyyppihyväksynnän tai osan ETY-tyyppihyväksynnän laajennuksen antamisesta, epäämisestä tai peruuttamisesta

Osan ETY-tyyppihyväksyntänumero .....

1. Turvajärjestelmä/kolmipistevyö/lantiovyö/erityinen vyötyyppi/ jossa on energianvaimennin/kelauslaite/automaattisesti lukkiutuva kelauslaite/törmäyksessä lukkiutuva kelauslaite(1)

2. Tavaramerkki tai kaupallinen merkki .....

3. Valmistajan nimitys vyötyypille tai turvajärjestelmälle .....

.....

4. Valmistajan nimi ja osoite .....

.....

5. Valmistajan edustajan (jos sellainen on) nimi ja osoite .....

.....

6. Päivä, jona on toimitettu osan ETY-tyyppihyväksyntää varten .....

7. Osan ETY-tyyppihyväksyntätestit suorittava tekninen tutkimuslaitos .....

8. Kyseisen tutkimuslaitoksen antaman selosteen päivämäärä .....

9. Kyseisen tutkimuslaitoksen antaman selosteen numero .....

10. Osan ETY-tyyppihyväksyntä annettu/evätty(1) yleiseen käyttöön/käyttöön erityisessä ajoneuvossa tai erityisissä ajoneuvotyypeissä(1) (tarvittaessa, ks. lisäys)

11. Merkin sijainti ja laatu .....

12. Paikka .....

13. Päivämäärä .....

14. Allekirjoitus .....

15. Seuraavat edellä annetulla osan ETY-tyyppihyväksyntänumerolla varustetut asiakirjat ovat tämän todistuksen liitteinä:

..... piirustuksia, kaavioita ja suunnitelmia turvavyöstä sekä asennetusta energianvaimentimesta ja kelauslaitteesta;

..... piirustuksia, kaavioita ja suunnitelmia turvajärjestelmästä, ajoneuvon ja istuimien rakenteesta sekä säätö- ja kiinnitysjärjestelmistä sekä asennetusta energianvaimentimesta ja kelauslaitteesta,

..... valokuvia turvavyöstä.

(1) Tarpeeton viivataan yli.

LIITE III

OSAN ETY-TYYPPIHYVÄKSYNTÄMERKKI

1. YLEISTÄ

1.1 Jokaisessa tämän direktiivin mukaisesti tyyppihyväksytyssä turvavyössä tai turvajärjestelmässä on oltava osan ETY-tyyppihyväksyntämerkki.

Osan ETY-tyyppihyväksyntämerkki koostuu:

1.1.1 suorakulmiosta, joka ympäröi pientä "e"-kirjainta ja sitä seuraavaa osan ETY-tyyppihyväksynnän antaneen jäsenvaltion tunnuskirjaimia tai -numeroa eli:

1 Saksa,

2 Ranska,

3 Italia,

4 Alankomaat,

6 Belgia,

11 Yhdistynyt kuningaskunta,

13 Luxemburg,

18 Tanska,

IRL Irlanti;

1.1.2 osan ETY-tyyppihyväksyntänumerosta, joka on sijoitettu suorakulmion alapuolelle;

1.1.3 seuraava kuvatunnus/kuvatunnukset, jotka on sijoitettu edellä tarkoitetun suorakaiteen yläpuolelle, seuraavasti:

1.1.3.1 kolmipistevyön osalta "A"-kirjain, lantiovyön osalta "B"-kirjain ja erityisen vyötyypin osalta "S"-kirjain.

1.1.3.2 Edellä 1.1.3.1 kohdassa kuvailtuja kuvatunnuksia täydennetään seuraavilla merkeillä:

1.1.3.2.1 "e"-kirjain, kun vyöhön on asennettu energianvaimennin;

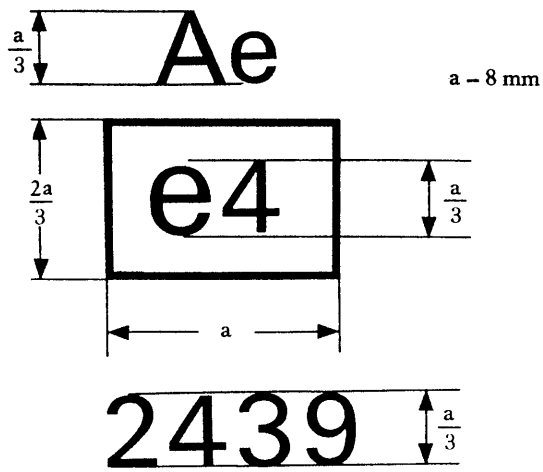
1.1.3.2.2 "r"-kirjain, kun vyöhön on asennettu kelauslaite, ja jonka jälkeen merkitään liitteessä I olevan 1.8 kohdan mukaisesti käytetyn kelauslaitteen tyypin numero sekä "m"-kirjain, jos käytetty kelauslaite on törmäyksessä lukkiutuva kelauslaite, jossa on monitoiminen lukkiutumistapa.

1.1.3.3 "Z"-kirjain edeltää 1.1.3.1 kohdassa tarkoitettuja tunnuksia, kun turvavyö on osa turvajärjestelmää.

1.2 Edellä 1.1 kohdassa kuvailtujen yksityiskohtien on oltava selvästi luettavissa ja pysyvästi merkittyjä, ja ne on annettava joko lipukkeella tai merkittävä suoraan laitteeseen. Lipukkeen tai merkinnän on oltava kulutusta kestävä.

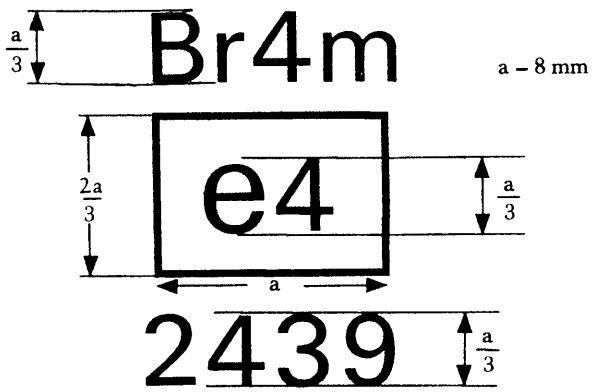
2. KAAVIOKUVIA OSAN ETY-TYYPPIHYVÄKSYNTÄMERKEISTÄ

2.1

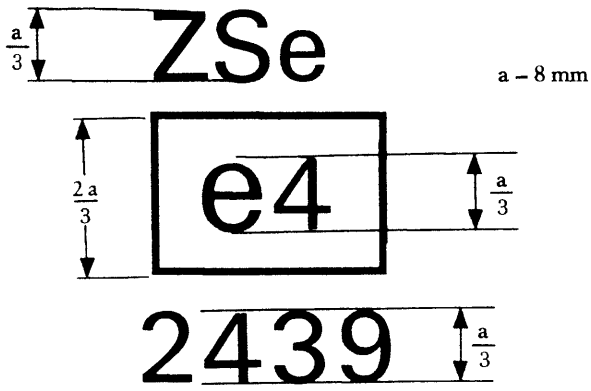
Vyö, jossa on edellä esitetty osan ETY-tyyppihyväksyntämerkki, on energianvaimentimella (e) varustettu kolmipistevyö ("A"), joka on tyyppihyväksytty Alankomaissa (e 4) numerolla 2439.

2.2

Vyö, jossa on edellä esitetty osan ETY-tyyppihyväksyntämerkki, on monitoimisesti lukkiutuva kelauslaitetyypillä 4 varustettu lantiovyö ("B"), joka on tyyppihyväksytty Alankomaissa (e 4) numerolla 2439.

2.3

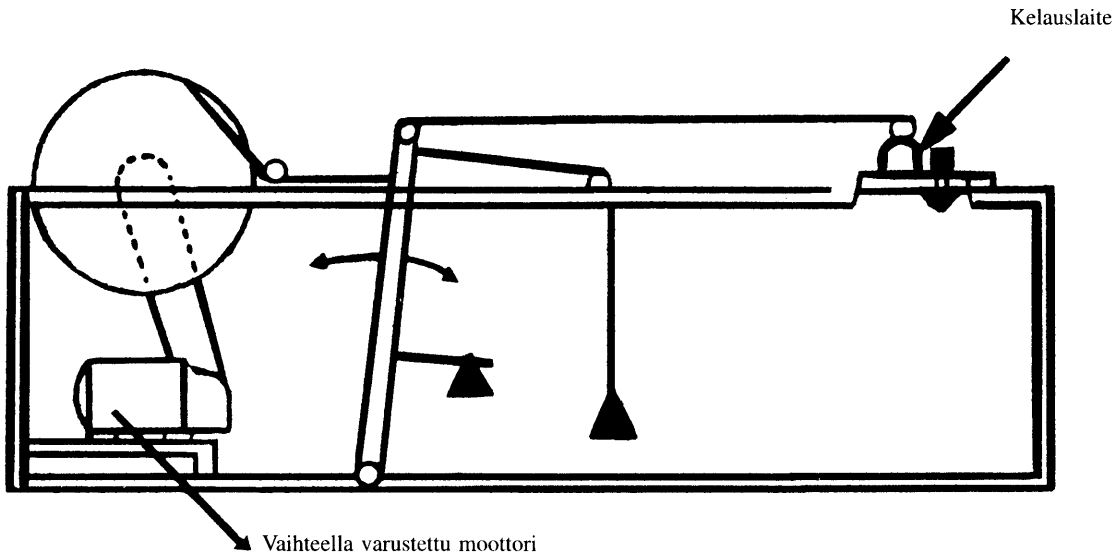
Vyö, jossa on edellä esitetty osan ETY-tyyppihyväksyntämerkki, on energianvaimentimella (e) varustettu erityinen vyötyyppi ("S"), joka on osa turvajärjestelmää ("Z") ja joka on tyyppihyväksytty Alankomaissa (e 4) numerolla 2439.

Huomautus:

Osan ETY-tyyppihyväksyntänumero ja kuvatunnus (kuvatunnukset) on sijoitettava suorakulmion läheisyyteen ja joko "e"-kirjaimen ylä- tai alapuolelle tai sen vasemmalle tai oikealle puolelle. Osan tyyppihyväksyntänumeron numerot on sijoitettava "e"-kirjaimeen nähden samalle puolelle ja niiden on osoitettava samaan suuntaan. Kuvatunnusten on sijaittava diametraalisesti vastakkaisella puolella osan tyyppihyväksyntänumeroon nähden. Roomalaisten numeroiden käyttöä osan hyväksyntänumerossa on vältettävä, jottei synny sekaannusta muiden kuvatunnusten kanssa.

LIITE IV

ESIMERKKI KELAUSMEKANISMIN KESTÄVYYSTESTISSÄ KÄYTETTÄVÄSTÄ LAITTEESTA

LIITE V

ESIMERKKI TÖRMÄYKSESSÄ LUKKIUTUVIEN KELAUSLAITTEIDEN LUKITUKSEN TESTISSÄ KÄYTETTÄVÄSTÄ LAITTEESTA

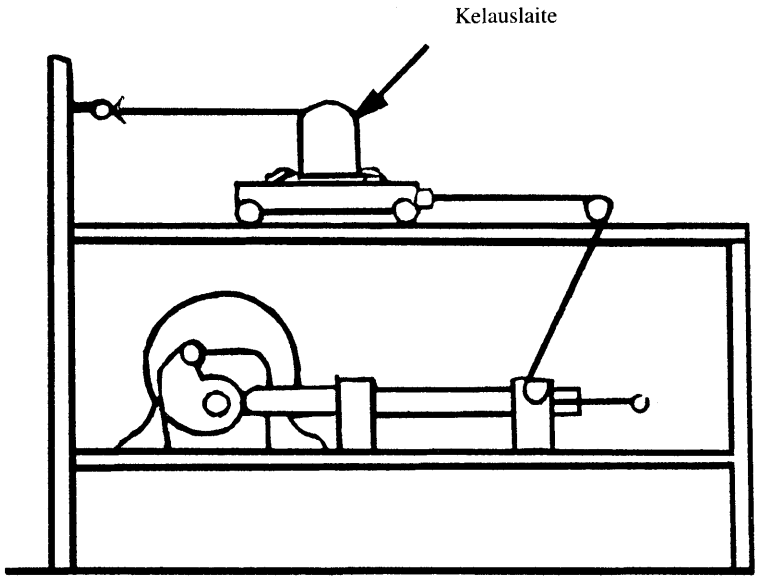
Sopiva laite, joka esitetään jäljempänä kuvassa, koostuu moottorikäyttöisestä epäkeskopyörästä, johon kytketty varsi on yhdistetty vaijereilla pieneen radalle sijoitettuun vaunuun. Kyseisessä varressa on "menetetyn liikkeen" laite, joka vaimentaa liikkeen, jos kela lukittuu ennen kuin varren liike on päättynyt. Epäkeskopyörä ja moottorin pyörimisnopeus ovat siten suunniteltuja, että vaadittu kiihtyvyys saavutetaan, kun kiihtyvyyttä lisätään liitteessä I olevassa 2.7.7.2.2 kohdassa tarkoitetulla tavalla, ja liikkeen on ylitettävä vyönauhan suurin sallittu liike ennen lukittumistaan.

Vaunussa on kääntyvä alusta, johon kelauslaite voidaan asentaa vaunun liikesuuntaan nähden eri asentoihin.

Testattaessa sellaista kelauslaitetta, jossa kelauslaitteen lukkiutuminen perustuu nauhan liikkeeseen, kelauslaite asennetaan kiinteään pitimeen ja vyönauha kiinnitetään vaunuun.

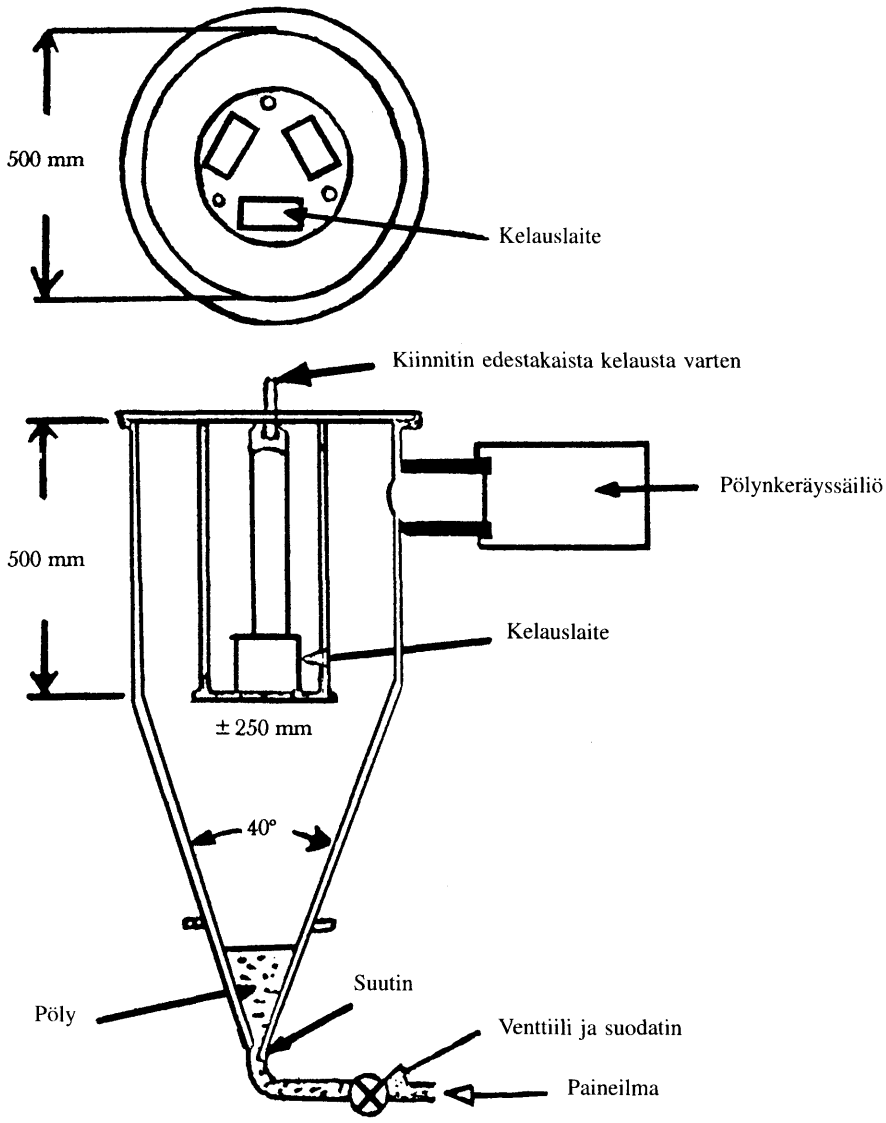
Edellä tarkoitettuja testejä suoritettaessa kaikki valmistajan tai tämän edustajan toimittamat pitimet yms. on sisällytettävä testiasennukseen, jotta se jäljittelisi mahdollisimman tarkoin ajoneuvoon tarkoitettua asennusta.

Valmistajan tai tämän edustajan on toimitettava kaikki lisäpitimet yms., jotka tarvitaan, jotta asennus vastaisi ajoneuvossa käytettävää asennustapaa.

LIITE VI

ESIMERKKI PÖLYNKESTÄVYYSTESTISSÄ KÄYTETTÄVÄSTÄ LAITTEESTA

LIITE VII

KUVAUS VAUNUSTA, ISTUIMESTA, KIINNITYSPISTEISTÄ JA PYSÄYTYSLAITTEESTA

1. VAUNU

Turvavöiden testaamiseen käytettävän pelkällä istuimella varustetun vaunun on oltava massaltaan 400 kg ± 20 kg. Turvajärjestelmien testeissä vaunun on oltava, ajoneuvon rakenteeseen kiinnitettynä, massaltaan 800 kg. Vaunun ja ajoneuvorakenteen kokonaismassaa voidaan kuitenkin tarvittaessa lisätä 200 kg lisäyksin. Kokonaismassa ei kuitenkaan saa erota nimellisarvosta enempää kuin ± 40 kg.

2. ISTUIN

Turvajärjestelmille suoritettavia testejä lukuun ottamatta istuimen on oltava tukevarakenteinen ja pinnaltaan tasainen. Istuimen rakenteessa on noudatettava jäljempänä kuvassa 1 esitettyjä yksityiskohtia ja varmistettava, ettei mikään metalliosista kosketa turvavyötä.

3. KIINNITYSPISTEET

Kiinnityspisteiden sijainnin on oltava kuvan 1 mukainen. Kiinnityspisteitä vastaavat ympyröidyt merkit osoittavat paikat, joihin vyön päät kiinnitetään vaunussa tai mahdollisessa kuormituksen siirtolaitteessa. Kiinnityspisteet on asennettava jäykkään alustaan. Yläkiinnityspiste saa siirtyä enintään 0,2 mm pituussuuntaan, kun tähän suuntaan kohdistetaan 98 daN kuormitus. Vaunun on oltava rakenteeltaan sellainen, etteivät osat, joihin kiinnityspisteet on kiinnitetty, pysyvästi muuta muotoaan testin aikana.

4. PYSÄYTYSLAITE

Tämä laite koostuu kahdesta samanlaisesta ja samansuuntaisesti asennetusta vaimentimesta, lukuun ottamatta turvajärjestelmien testejä, jolloin on käytettävä neljää vaimenninta vaunun nimellismassan ollessa tällöin 800 kg. Tarvittaessa on jokaista 200 kg:n nimellismassan lisäystä kohden käytettävä yhtä lisävaimenninta.

Jokaiseen vaimentimeen kuuluu:

— teräsputkesta valmistettu ulkokuori;
— polyuretaaninen energiaa vaimentava putki;
— oliivinmuotoinen kiillotettu teräsnuppi, joka tunkeutuu vaimentimen sisään;
— akseli ja törmäyslevy.

Tämän vaimentimen eri osien mitat esitetään kuvien 2, 3 ja 4 kaaviokuvissa. Vaimentavan materiaalin ominaisuudet eritellään jäljempänä taulukossa. Putkia on säilytettävä käyttämättöminä välittömästi ennen testin suorittamista vähintään 12 tunnin ajan 15 °C–30 °C lämpötilassa. Pysäytyslaitetta koskevat vaatimukset vahvistetaan liitteessä IX. Muunlainen, vastaavia tuloksia antava laite voidaan myös hyväksyä.

VAIMENTAVAN MATERIAALIN OMINAISUUDET

(ASTM D 735 -menetelmä, ellei toisin ilmoiteta)

Shore A -kovuus: 95 ± 2

Murtolujuus: $R_o \geq 343$ daN/cm^2

Vähimmäisvenymä: $A_o \geq 400\,\%$

Moduulit: 100 % venymä: ≥ 108 daN/cm^2
300 % venymä: ≥ 235 daN/cm^2

Kylmähauraus (ASTM D 736-menetelmä):

viisi tuntia -55 °C:ssa

Puristuspainauma (menetelmä B):

22 tuntia 70 °C:ssa ≤ 45 %

Tiheys 25 °C:ssa: 1,05–1,10

Vanhentumisreaktio ilmassa (ASTM D 573 -menetelmä):

70 tuntia 100 °C:ssa
— *Shore* A -kovuus: enimmäisvaihtelu ± 3
— katkeamislujuus: vähennys < 10 % R_o
— venymä: vähennys < 10 % A_o
— massa: vähennys < 1 %

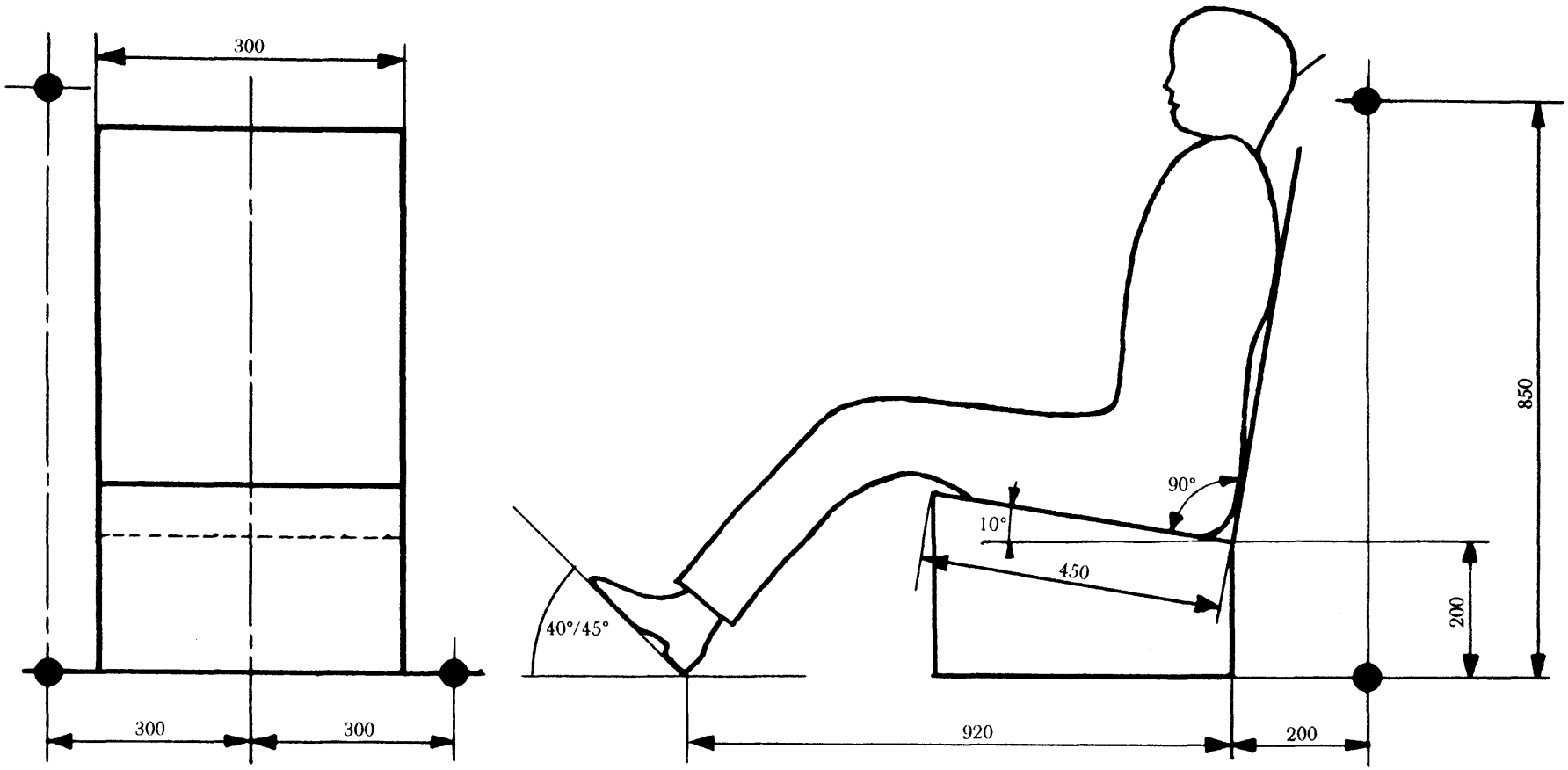
Upotus öljyyn (ASTM menetelmä N:o 1 öljy):

70 tuntia 100 °C:ssa
— *Shore* A -kovuus: enimmäisvaihtelu ± 4
— katkeamislujuus: vähennys < 15 % R_o
— venymä: vähennys < 10 % A_o
— tilavuus: paisuminen < 5 %

Upotus öljyyn (ASTM menetelmä N:o 3 öljy):

70 tuntia 100 °C:ssa
— katkeamislujuus: vähennys < 15 % R_o
— venymä: vähennys < 15 % A_o
— tilavuus: paisuminen < 20 %
— Upotus tislattuun veteen:

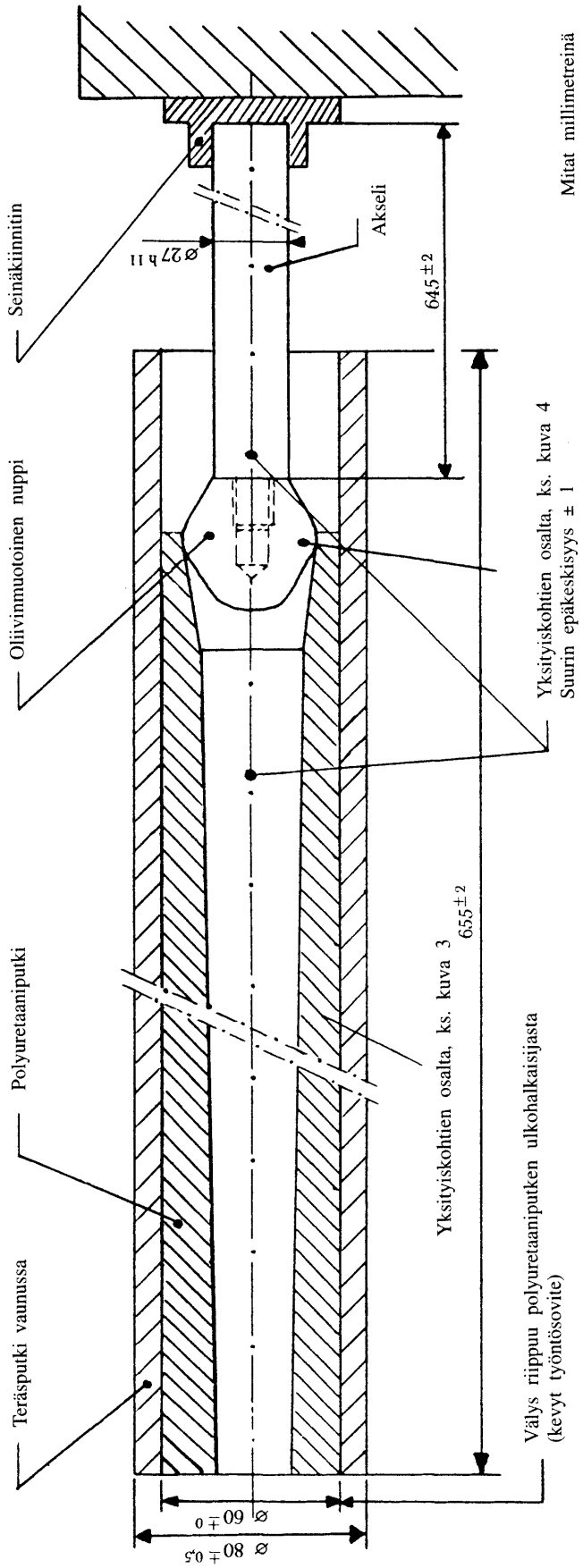
yksi viikko 70 °C:ssa
— katkeamislujuus: vähennys < 35 % R_o
— venymä: lisäys < 20 % A_o

Mitat millimetreinä, toleranssi ± 5 mm

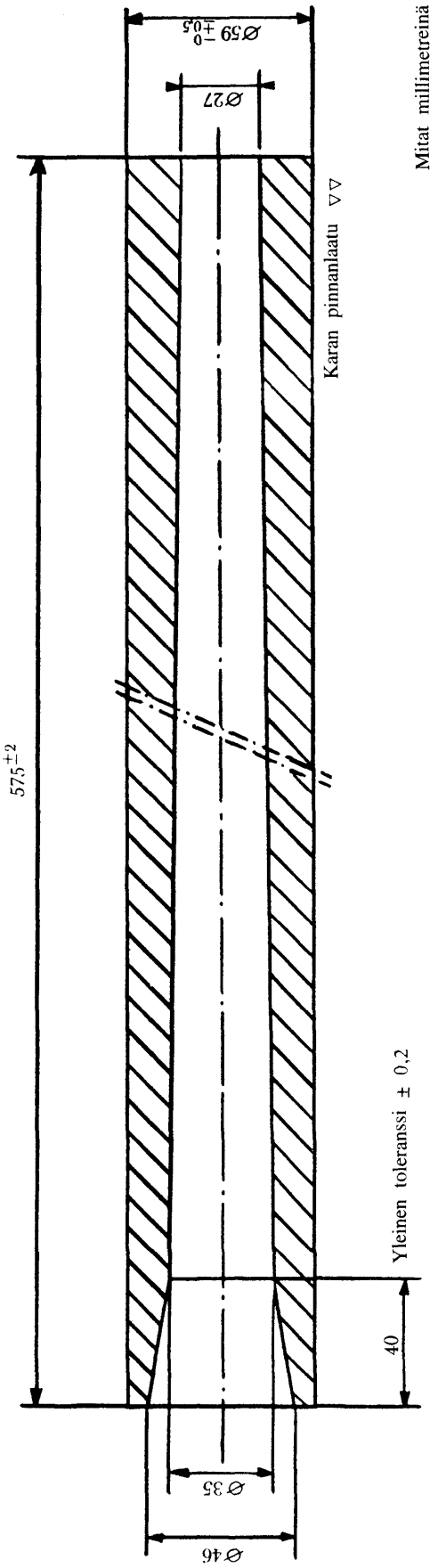
Kuva 1

Vaunu, istuin, kiinnityspisteet

Kuva 2

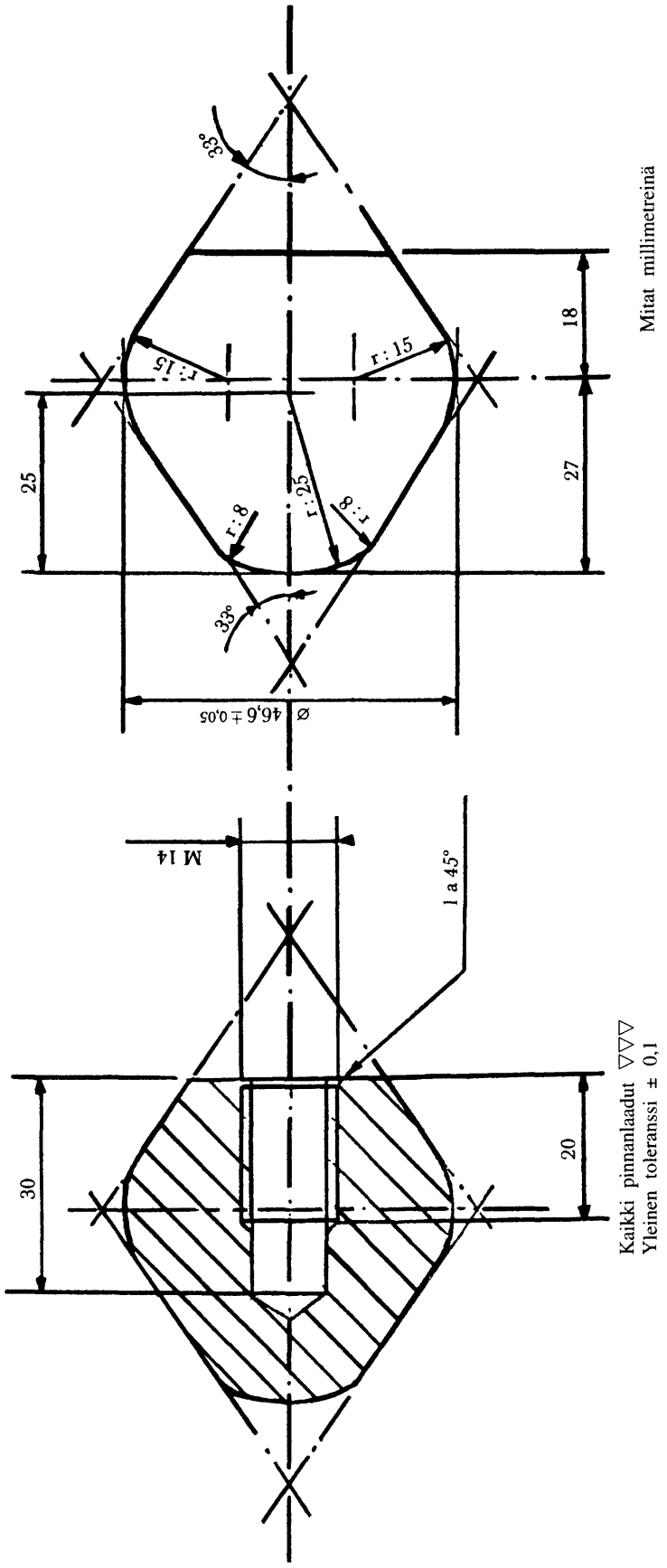
Pysäytyslaite

Kuva 3

Pysäytyslaite

(polyuretaaniputki)

Kuva 4

Pysätyslaite

(oliivinmuotoinen nuppi)

LIITE VIII

KUVAUS NUKESTA

1. NUKEN VAATIMUKSET

1.1 **Yleistä**

Nuken tärkeimmät ominaisuudet ilmoitetaan kuvissa ja taulukoissa seuraavasti:

Kuva 1: sivukuva päästä, kaulasta ja kehosta;

Kuva 2: pää, kaula ja keho edestä kuvattuna;

Kuva 3: sivukuva lonkasta, reisistä ja sääristä;

Kuva 4: lonkka, reidet ja sääret edestä kuvattuna;

Kuva 5: päämitat;

Kuva 6: nukke istuma-asennossa, esittäen:

— painopisteen sijainnin,

— pisteet, joista nuken siirtymä mitataan,

— olkakorkeuden;

Taulukko 1: nuken osien viitteet, nimet, materiaalit ja päämitat.

Taulukko 2: pään, kaulan, kehon, reiden ja säären massa.

1.2 **Kuvaus nukesta**

1.2.1 *Säären rakenne* (ks. kuva 3 ja 4)

Sääri on kolmiosainen, ja käsittää:

— kantalevyn (30),

— sääriputken (29),

— polviputken (26).

Polviputkessa on kaksi uloketta, jotka rajoittavat säären liikettä reiden suhteen.

Sääri voi kiertyä taaksepäin noin 120° suorasta asennosta.

1.2.2 *Reiden rakenne* (ks. kuva 3 ja 4)

Reisi on kolmiosainen, ja käsittää:

— polviputken (22),

— reisitangon (21),

— lonkkaputken (20).

Polven liikettä rajoittaa kaksi polviputken (22) lovea, jotka kytkeytyvät sääressä oleviin ulokkeisiin.

1.2.3 *Kehon rakenne* (ks. kuva 1 ja 2)

Keho käsittää:

— lonkkaputken (2),

— rullaketjun (4),

— kylkiluut (6) ja (7),

— rintalastan (8),

— ketjun kiinnittimet (3, ja osin 7, ja 8).

1.2.4 *Kaula* (ks. kuva 1 ja 2)

Kaula koostuu seitsemästä polyuretaanilevystä (9). Kaulan jäykkyyttä voidaan säätää ketjukiristimellä.

1.2.5 *Pää* (ks. kuva 1 ja 2)

Polyuretaaninen pää (15) on ontto; polyuretaani on vahvistettu teräsvanteilla (17). Kaulan jäykkyyden säätöön käytettävä ketjukiristin koostuu polyamidikappaleesta (10), putkimaisesta välikappaleesta (11) ja kiristinosasta (12 ja 13). Pää kiertyy ensimmäisen ja toisen kaulanikaman liittymäkohdasta (kannattajanikaman ja kiertonikaman välinen liitos), jossa on säätölaite (14 ja 18), välikappale (16) ja polyamidikappale (10).

1.2.6 *Polviliitos* (ks. kuva 4)

Sääret ja reidet on yhdistetty toisiinsa putkella (27) ja kiristimellä (28).

1.2.7 *Lonkkaliitos* (ks. kuva 4)

Lonkka ja keho on yhdistetty toisiinsa putkella (23), kitkalevyillä (24) ja kiristimellä (25).

1.2.8 *Polyuretaani*

Tyyppi: PU 123 CH-*yhdiste*

Kovuus: 50–60 *Shore* A.

1.2.9 *Nuken pukeminen*

Nukke puetaan erityispukuun.

2. MASSAN KORJAUS

Nuken massanjakauma kalibroidaan kuudella 1 kg:n painolla, jotka kiinnitetään lonkkaliitokseen. Kuusi muuta 1 kg polyuretaanipainoa voidaan kiinnittää kehon takaosaan.

3. PEHMUSTE

Nuken rintakehän ja puvun väliin sijoitetaan pehmuste. Pehmusteen on koostuttava polyuretaanivaahdosta ja sen on oltava seuraavien vaatimusten mukainen:

— kovuus: 7–10 Shore A

— paksuus: 25 ± 5 mm

Pehmuste on voitava vaihtaa.

4. LIITOSTEN SÄÄTÖ

4.1 **Yleistä**

Jokaisen liitoksen kitka on eriteltävä ja tarkastettava, jotta tulos voidaan toistaa.

4.2 **Polviliitos**

Kiristetään polviliitos.

Asetetaan reisi ja sääri pystysuoraan.

Kierretään säärtä 30°.

Löysätään kiristintä vähitellen, kunnes sääri alkaa oieta omasta painostaan.

Lukitaan kiristin tähän asentoon.

4.3 **Lonkkaliitokset**

Lisätään lonkkaliitosten jäykkyyttä.
Asetetaan reidet vaakasuoraan ja keho pystysuoraan.
Kallistetaan kehoa eteenpäin niin, että se muodostaa reisien kanssa 60° kulman.
Löysätään kiristintä vähitellen, kunnes keho alkaa kaatua omasta painostaan.
Lukitaan kiristin tähän asentoon.

4.4 **Kannattajanikaman ja kiertonikaman välinen liitos**

Säädetään kannattajanikaman ja kiertonikaman välistä liitosta niin, että se juuri ja juuri vastustaa omaa painoaan eteen- ja taaksepäin.

4.5 **Kaula**

Kaulan jäykkyys voidaan säätää ketjunkiristimellä (13).

Kaulan säätämisen jälkeen kiristimen yläosan on siirryttävä 40–60 mm, kun sitä kuormitetaan vaakasuoraan 10 daN:lla.

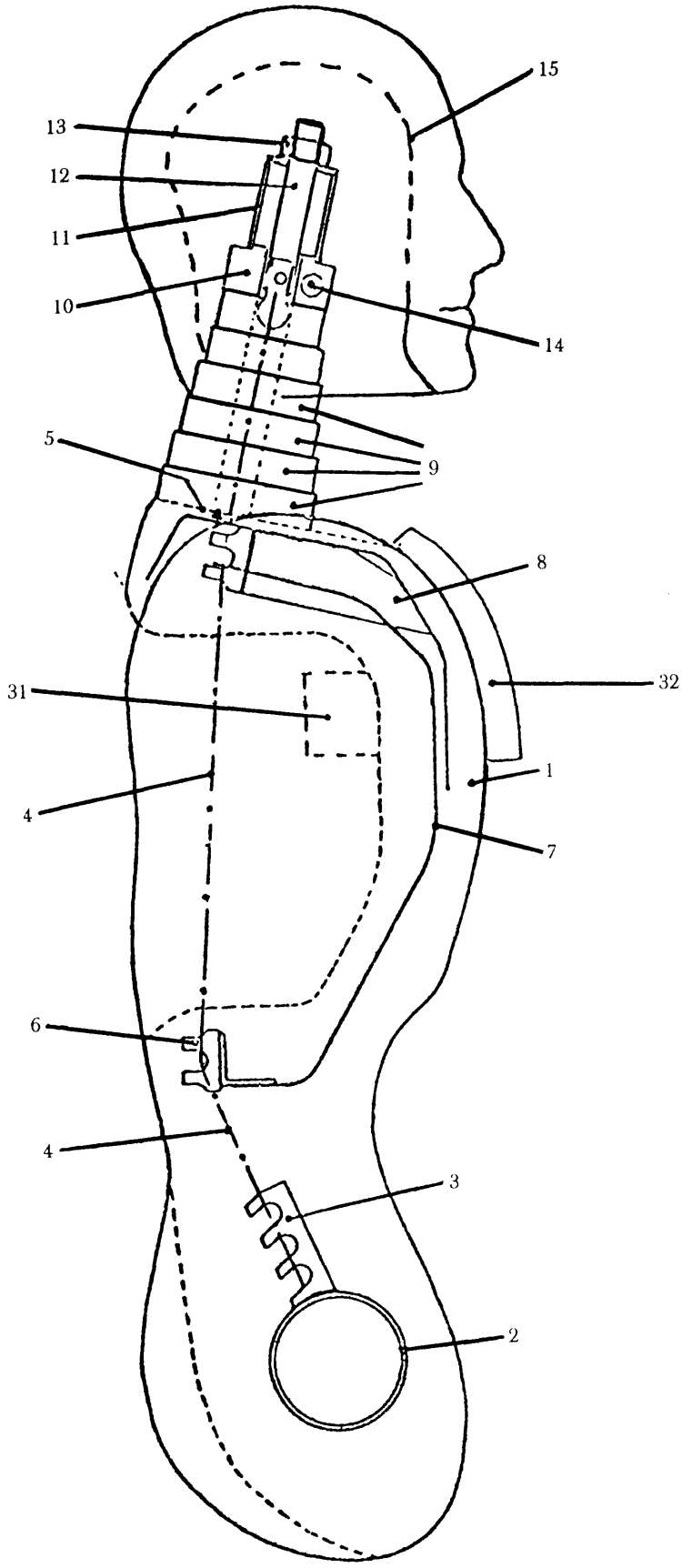
TAULUKKO 1

Numero	Nimitys	Materiaali	Mitat
1	Keho	Polyuretaani	—
2	Lonkkaputki	Teräs	76 x 70 x 100 mm
3	Ketjun kiinnittimet	Teräs	25 x 10 x 70 mm
4	Rullaketju	Teräs	3/4 mm
5	Olkataso	Polyuretaani	—
6	Kylkiluut (taivutettu osa)	Teräs	30 x 30 x 3 x 250 mm
7	Kylkiluut	Rei'itetty teräslevy	400 x 85 x 1,5 mm
8	Rintalasta	Rei'itetty teräslevy	250 x 90 x 1,5 mm
9	Levyt (6)	Polyuretaani	∅ 90 x 20 mm ∅ 80 x 20 mm ∅ 75 x 20 mm ∅ 70 x 20 mm ∅ 65 x 20 mm ∅ 60 x 20 mm
10	Kappale	Polyamidi	60 x 60 x 25 mm
11	Putkimainen välikappale	Teräs	40 x 2 x 50 mm
12	Kiristyspultti	Teräs	M 16 x 90 mm
13	Kiristysmutteri	Teräs	M 16
14	Kannattaja/kiertonikamaliitoksen kiristin	Teräs	∅ 12 x 130 mm (M 12)
15	Pää	Polyuretaani	—
16	Putkimainen välikappale	Teräs	∅ 18 x 13 x 17 mm
17	Vahvistuslevy	Teräs	30 x 3 x 500 mm
18	Kiristysmutteri	Teräs	M 12
19	Reidet	Polyuretaani	—
20	Lonkkaputki	Teräs	76 x 70 x 80 mm
21	Reiden tanko	Teräs	30 x 440 mm

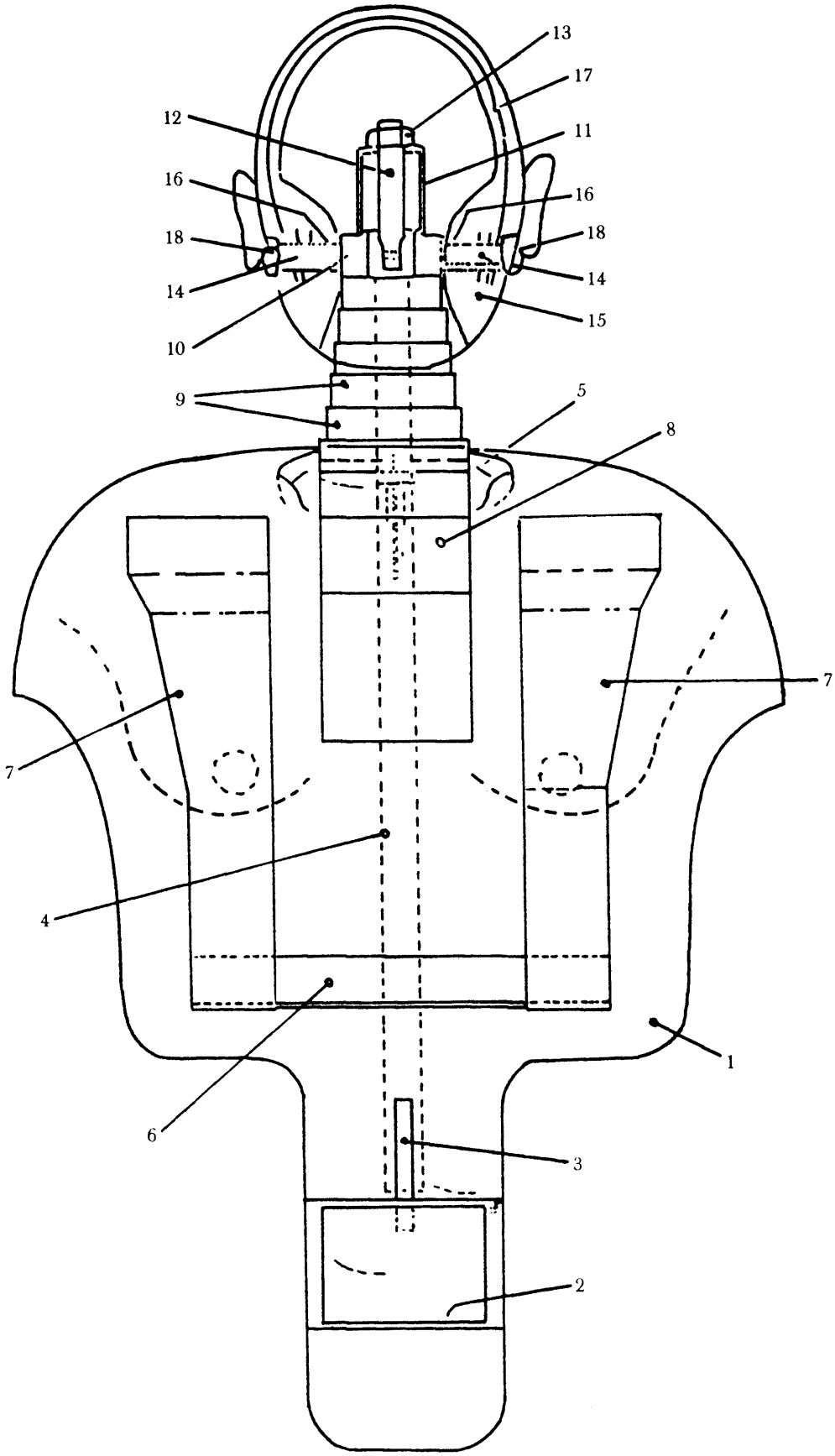
Numero	Nimitys	Materiaali	Mitat
22	Polven putki	Teräs	52 x 46 x 40 mm
23	Lonkan liitosputki	Teräs	70 x 64 x 250 mm
24	Kitkalevyt (4)	Teräs	160 x 75 x 1 mm
25	Kiristinasennelma	Teräs	M 12 x 320 mm levyt ja mutterit
26	Polviputki	Teräs	52 x 46 x 160 mm
27	Polven liitosputki	Teräs	44 x 39 x 190 mm
28	Kiristinlevy	Teräs	∅ 70 x 4 mm
29	Sääriputki	Teräs	50 x 50 x 2 x 460 mm
30	Kantalevy	Teräs	100 x 170 x 3 mm
31	Kehon kalibrointipainot (6)	Polyuretaani	1 kg kukin
32	Pehmuste	Polyuretaanivaahtomuovi	350 x 250 x 25 mm
33	Puku	Puuvilla ja polyamidinauhat	—
34	Lonkkaliitoksen kalibrointipainot (6)	Teräs	1 kg kukin

TAULUKKO 2

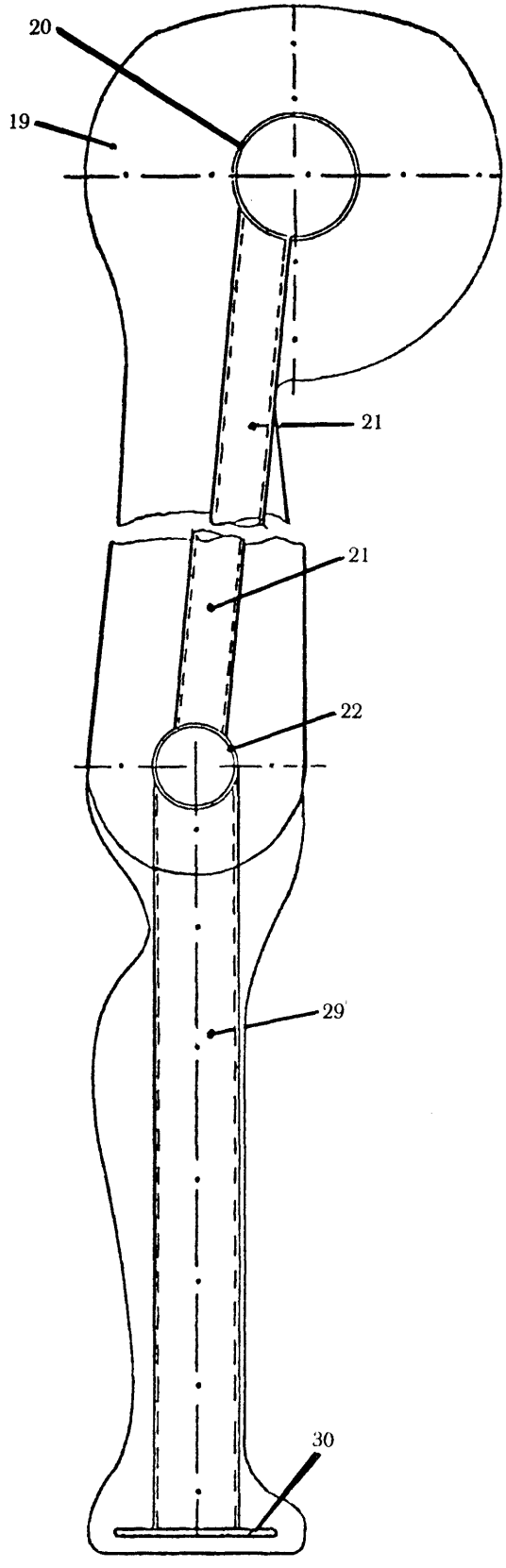
Nuken osat	Massa kg:na
Pää + kaula	4,6 ± 0,3
Keho ja kädet	40,3 ± 1,0
Reidet	16,2 ± 0,5
Sääri + jalkaterä	9,0 ± 0,5
Kokonaismassa mukaan lukien kalibrointipainot	74,5 ± 1,0

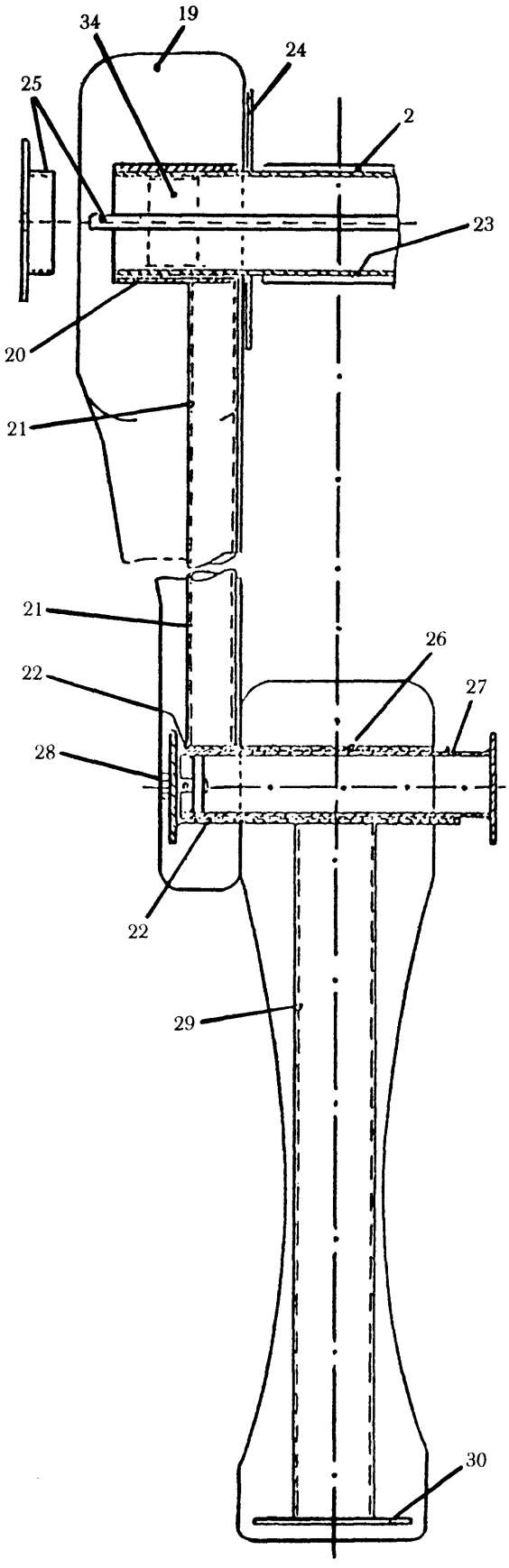
Kuva 1

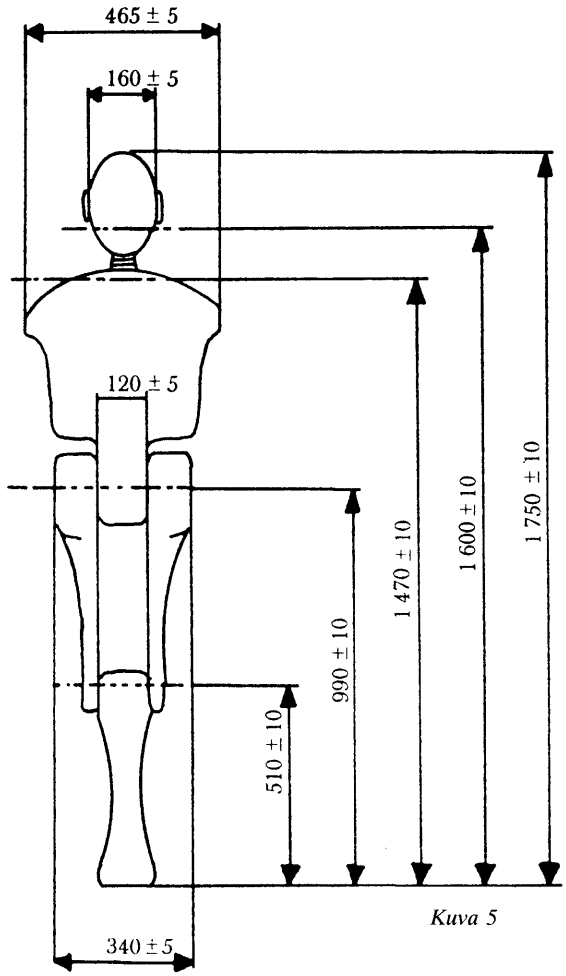
Kuva 2

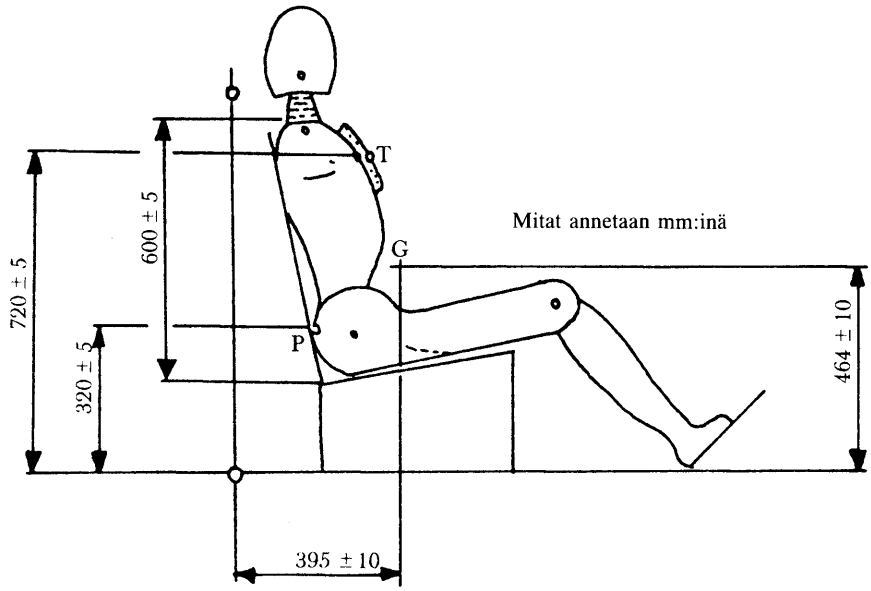
Kuva 3

Kuva 4

Kuva 5

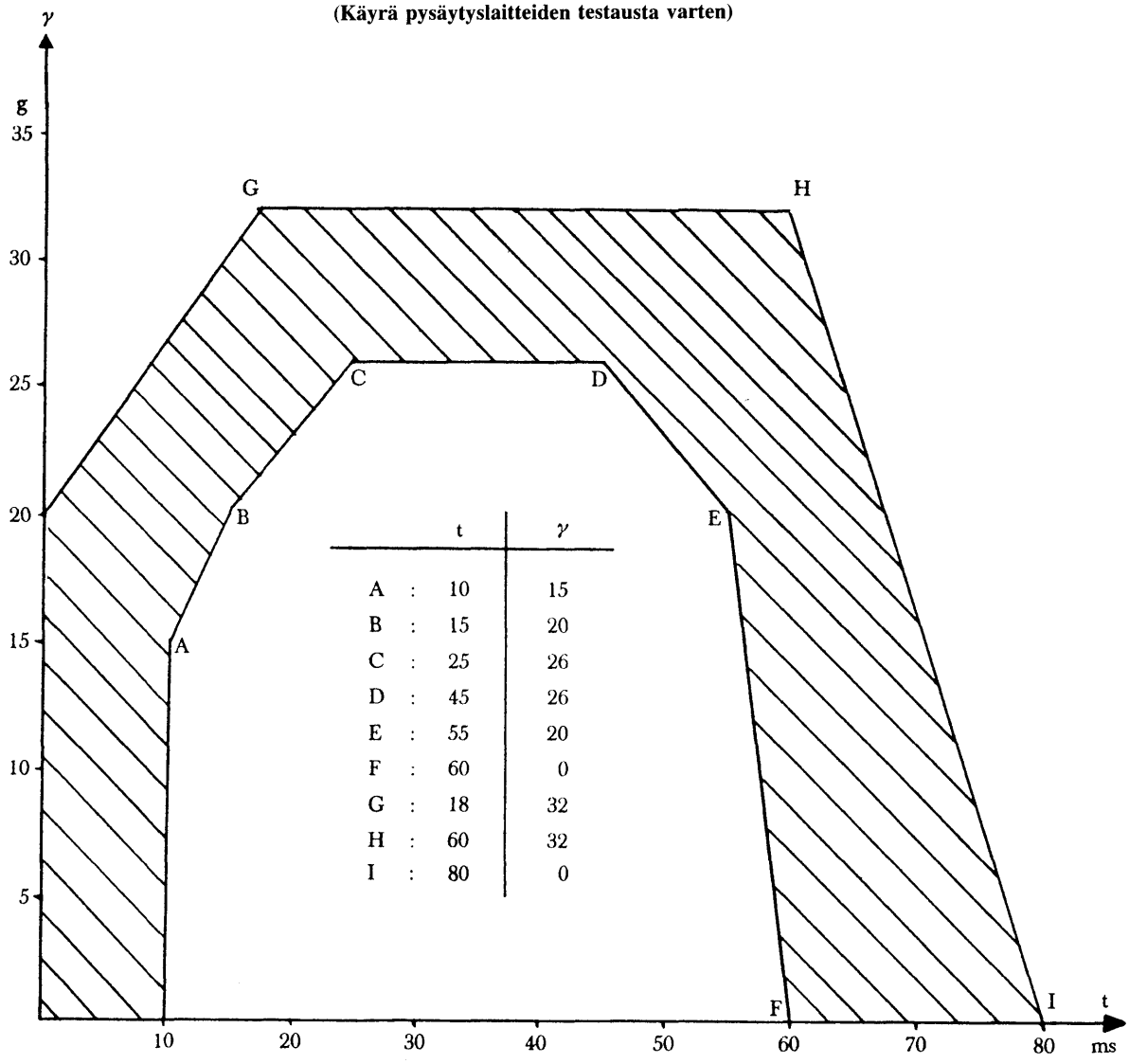
Kuva 6

Nukke liitteessä VII olevassa kuvassa 1 esitetyssä istuma-asennossa.
G = Painopiste
T = Kehon siirtymän mittauspiste (sijaitsee edessä nuken keskilinjalla)
P = Lantion siirtymän mittauspiste (sijaitsee takana nuken keskilinjalla)

LIITE IX

KUVAUS VAUNUN HIDASTUVUUTTA KUVAAVASTA KÄYRÄSTÄ AJAN FUNKTIONA

(Käyrä pysäytyslaitteiden testausta varten)

	t	γ
A	10	15
B	15	20
C	25	26
D	45	26
E	55	20
F	60	0
G	18	32
H	60	32
I	80	0

Vaunun hidastuvuuskäyrä laskettuna 455 kg ± 20 kg:n hitausmassana turvavöiden testausta varten ja 910 ± 40 kg:n hitausmassana turvajärjestelmien testausta varten vaunun ja ajoneuvorakenteen nimellismassan ollessa 800 kg, kun vaunun ja ajoneuvorakenteen on pysyttävä edellä varjostettuna esitetyllä alueella. Tarvittaessa vaunun ja siihen kiinnitetyn ajoneuvorakenteen nimellismassaa saadaan lisätä 200 kg:n lisäyksin, jolloin jokaista massan lisäystä kohden lisätään 28 kg:n hitausmassa. Vaunun ja ajoneuvon kokonaismassa tai hitausmassat eivät saa erota kalibrointitesteissä käytettävistä nimellisarvoista enempää kuin ± 40 kg. Vaunun kalibroinnissa käytettävän pysähtymismatkan on oltava 400 ± 20 mm.

Molemmissa edellä tarkoitetuissa tapauksissa mittauslaitteen vasteen on oltava 60 Hz:iin saakka tasaisesti nouseva ja rajataajuuden 100 Hz. Anturiasennuksesta johtuvat mekaaniset resonanssit eivät saa vääristää lukemia. Mittauslaitteen sijoituksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota kaapeleiden pituuden ja lämpötilan vaikutukseen taajuusvasteeseen(1).

(1) Nämä vaatimukset ovat SAE:n suosituksen J 211a mukaisia. Ne korvataan myöhemmin viittauksella valmisteilla olevaan ISO:n standardiin.

LIITE X

OHJEET

Jokaisen turvavyön mukana on oltava liitteenä ohjeet, jotka sisältävät jäljempänä mainitut seikat ja ne annetaan sen jäsenvaltion virallisella kielellä tai virallisilla kielillä, jossa turvavyö saatetaan myytäväksi:

1. Asennusohjeet (joita ei vaadita, jos valmistaja toimittaa ajoneuvon turvavyöt valmiiksi ajoneuvoon asennettuina), joista on käytävä selville: ajoneuvotyypit, joihin asennelma on tarkoitettu, vöiden oikea kiinnitysmenetelmä sekä varoitus nauhojen suojaamiseksi hankautumiselta.

2. Käyttöohjeet (saavat sisältyä ajoneuvon käyttöohjekirjaan, jos valmistaja toimittaa ajoneuvon turvavyöt valmiiksi ajoneuvoon asennettuina), joiden avulla turvavyön käyttäjä saa suurimman mahdollisen hyödyn turvavyöstä. Ohjeissa olisi ilmoitettava:

   a) vyön käyttämisen tärkeys kaikilla matkoilla;

   b) vyön oikea käyttötapa sekä erityisesti:

      — vyölukon oikea sijainti,

      — tarve pitää vyö tiukalla käytön aikana,

      — vyönauhojen oikea asento ja siihen, etteivät vyöt saa olla kiertyneinä,

      — vyön olevan tarkoitettu ainoastaan yhden henkilön käytettäväksi ja ettei sitä saa kiinnittää aikuisen sylissä istuvan lapsen ympärille;

   c) vyölukon aukaisu- ja sulkemismenetelmä;

   d) vyön säätömenetelmä;

   e) asennelman kelauslaitteiden käyttömenetelmä ja niiden lukituksen tarkastusmenetelmä;

   f) vyön suositeltu puhdistusmenetelmä ja sen kokoaminen puhdistuksen jälkeen, kun se on tarpeen;

   g) tarvetta vaihtaa turvavyö, jos vyötä on käytetty vakavassa onnettomuudessa tai vyö on muuten kulunut tai vaurioitunut;

   h) vyön muuttamisen tai muuntamisen millään tavoin, koska muutokset voivat vaikuttaa vyön tehokkuuteen; ja erityisesti, mitä osia vyöstä voidaan purkaa ja miten ne asennetaan oikealla tavalla takaisin vyöhön;

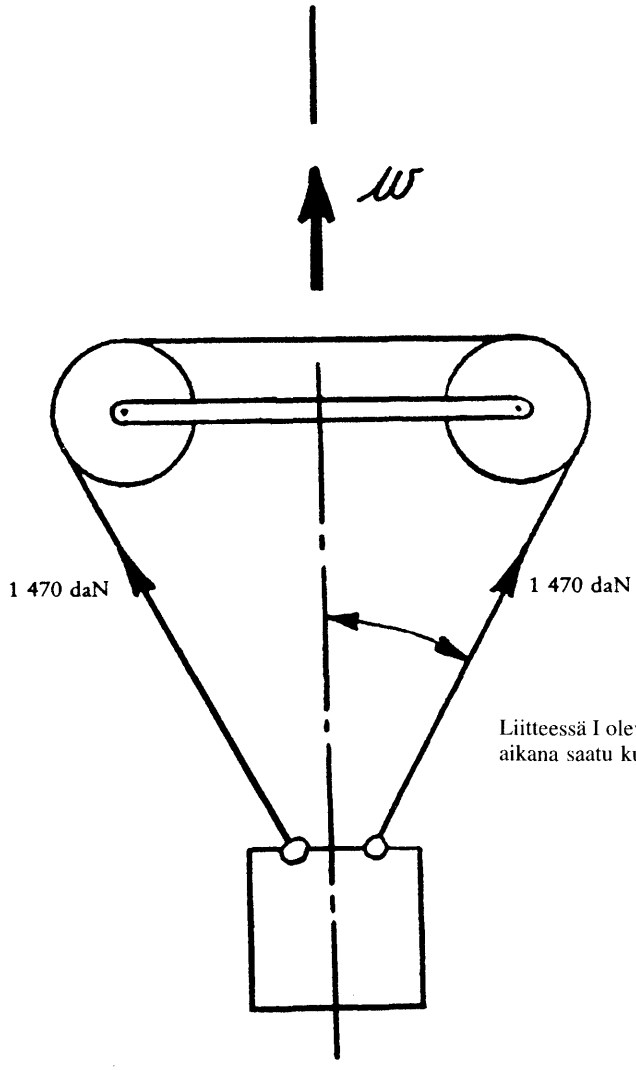
   i) vyö on tarkoitettu aikuisille;

   j) vyön säilytys, kun se ei ole käytössä.

LIITE XI

KAHDEN VYÖLUKON TESTI

(Pääpiirteet ovat liitteessä I olevassa 2.7.6.5 kohdassa)

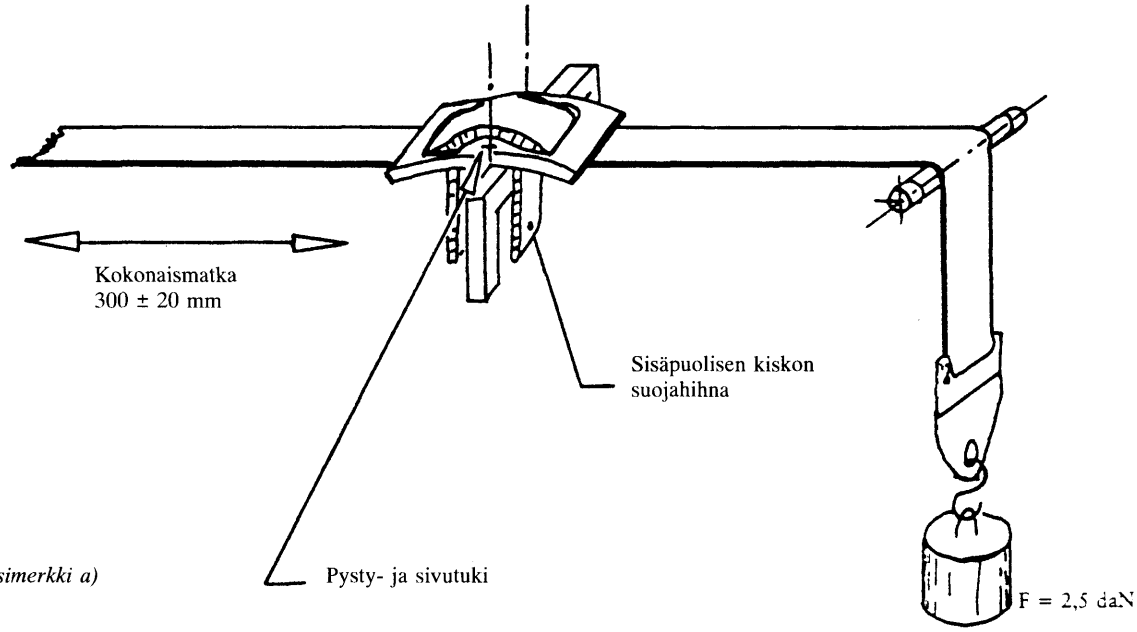

Liitteessä I olevassa 2.7.8.1 kohdassa tarkoitetun menettelyn aikana saatu kulma

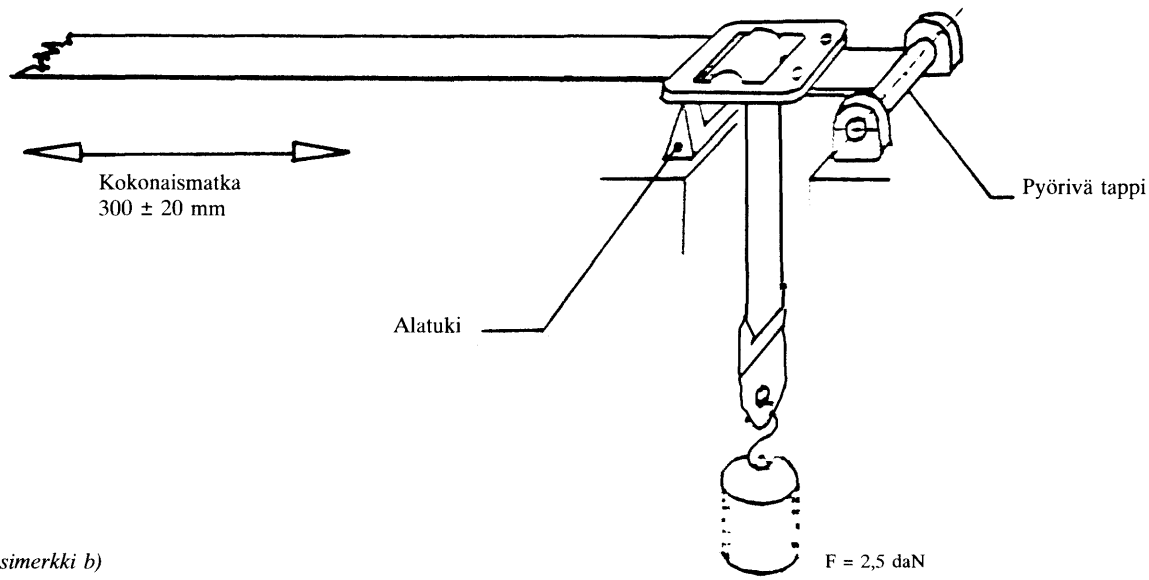
W = Sovellettava kuormitus

LIITE XII

KULUMIS- JA MIKROSIIRTYMÄTESTIT

Esimerkki a)

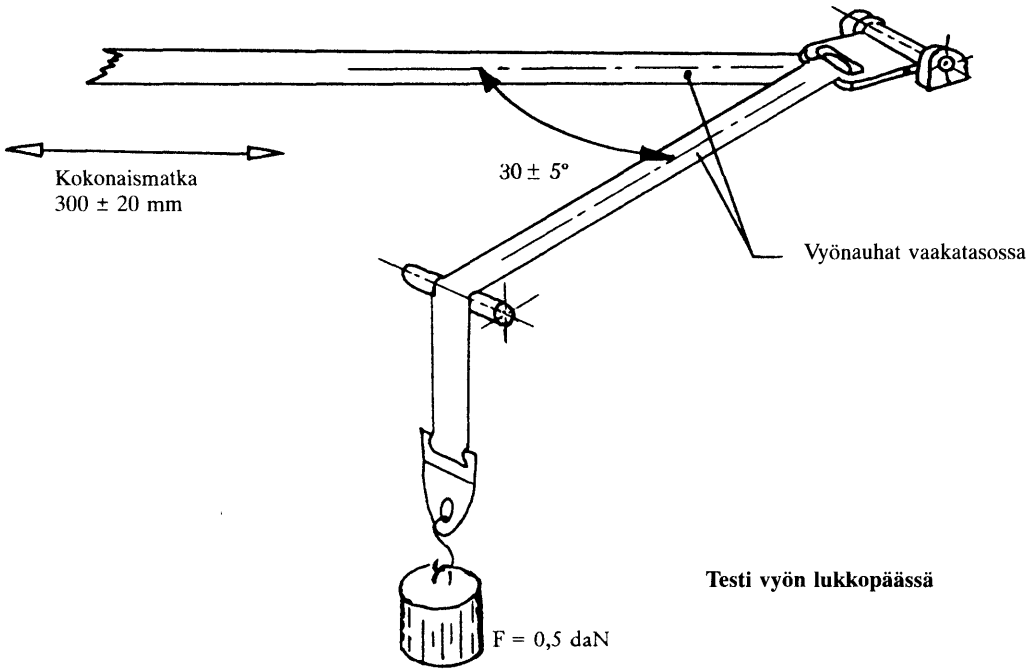

Esimerkki b)

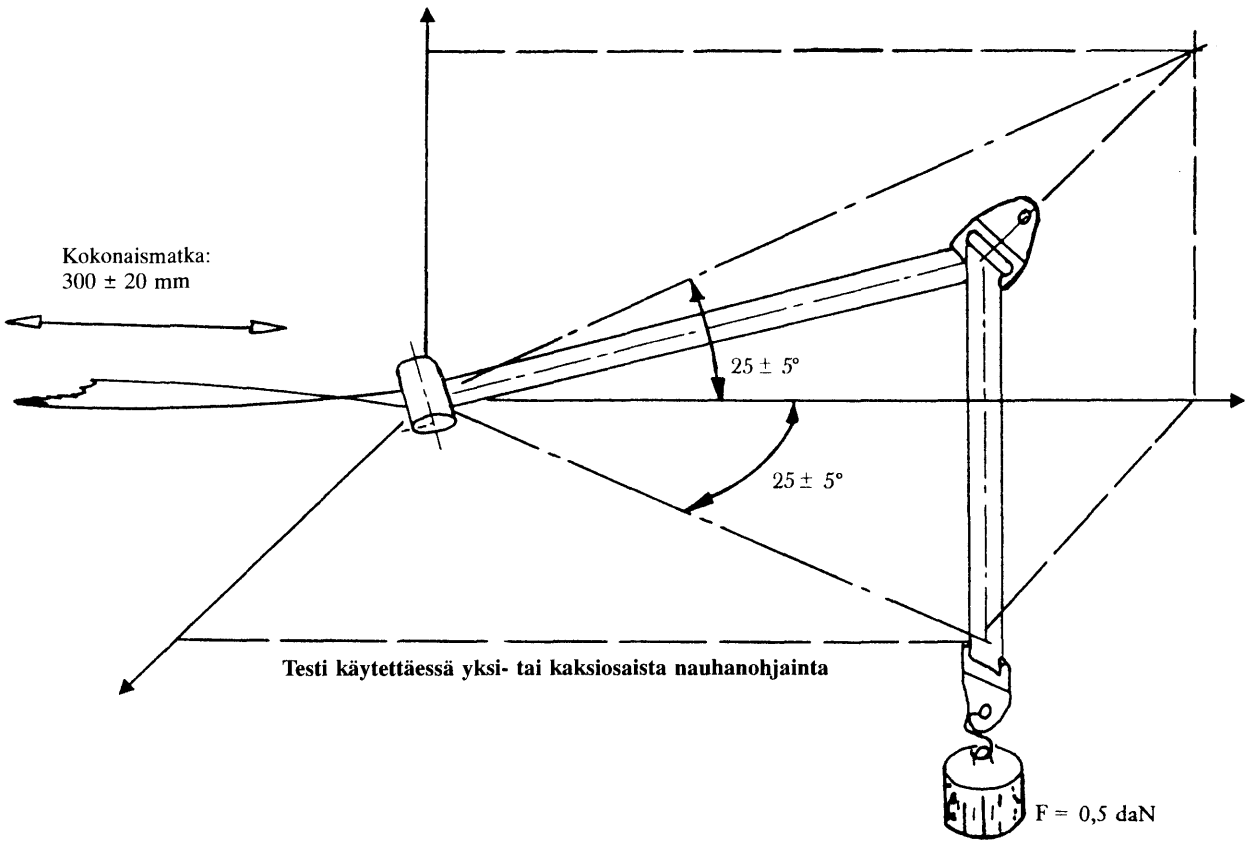
Esimerkkejä testijärjestelyistä, jotka vastaavat säätölaitetyyppiä.

Kuva 1

Tyyppi 1 testi

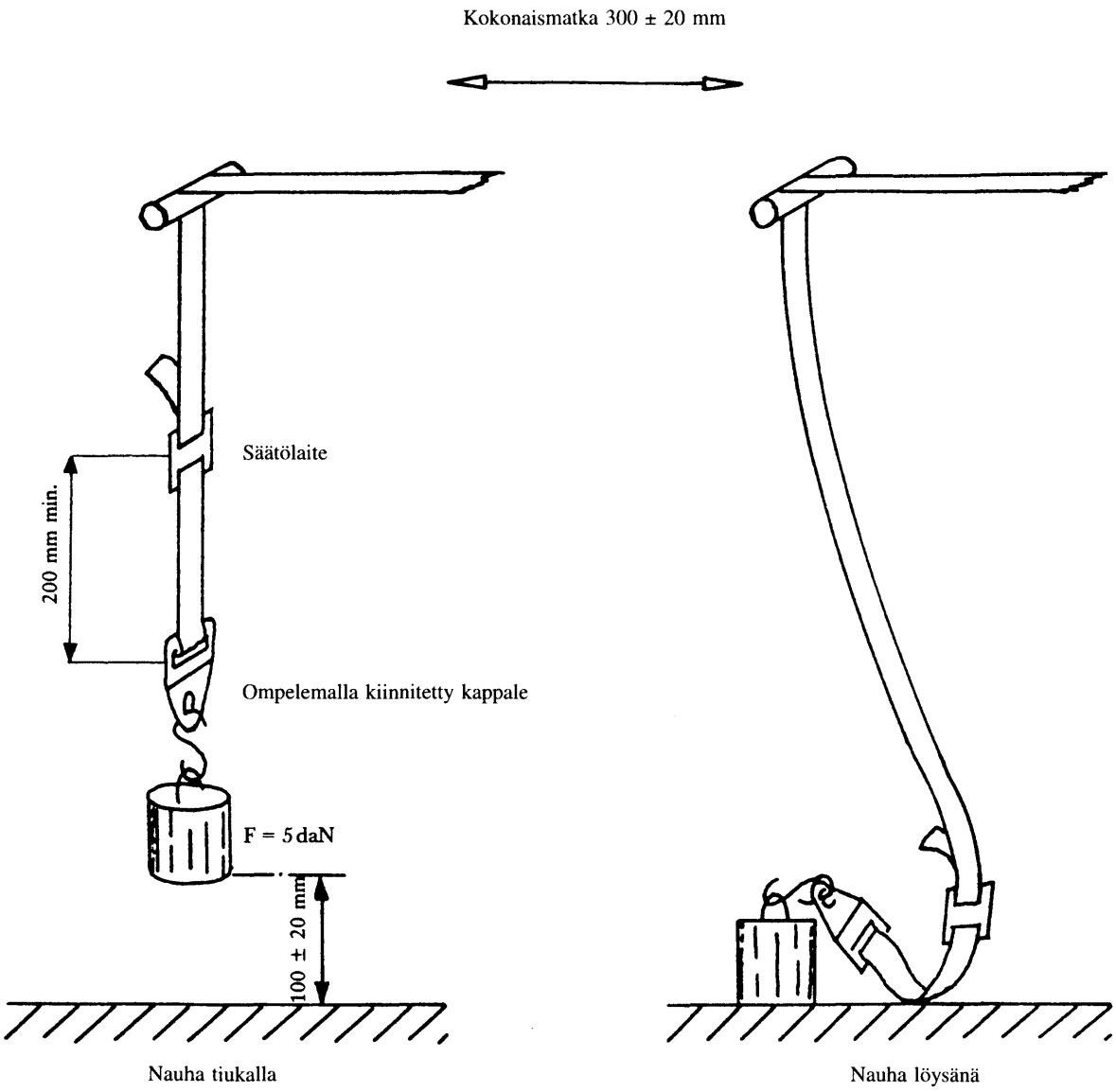
Testi vyön lukkopäässä

Testi käytettäessä yksi- tai kaksiosaista nauhanohjainta

Kuva 2

Tyyppi 2 testi

Kuva 3

Tyyppi 3 testi ja mikrosiirtymätesti

LIITE XIII

SYÖPYMISTESTI

1. TESTAUSLAITE

1.1 Laitteeseen kuuluu sumukammio, suolaliuossäiliö, tarkoituksenmukaisesti käsitellyn paineilman syöttö, yksi tai useampi sumutussuutin, tuet näytekappaleille, kammion lämmitysmahdollisuus sekä tarvittavat valvontalaitteet. Laitteen koko ja mitat ovat valittavissa, jos testiolosuhteet täytetään.

1.2 On tärkeää varmistaa, ettei kammion kattoon tai kanteen kerääntynyttä liuosta pääse tippumaan testinäytteiden päälle,

ja

1.3 ettei testinäytteistä tippunutta liuosta joudu takaisin säiliöön ja sieltä uudelleen sumutukseen.

1.4 Laitteessa ei saa olla rakennemateriaaleja, jotka vaikuttavat sumun syöpymistä aiheuttaviin ominaisuuksiin.

2. TESTINÄYTTEIDEN SIJOITUS SUMUKAMMIOON

2.1 Näytekappaleet, kelauslaitteita lukuun ottamatta, on tuettava tai ripustettava 15°–30° kulmaan pystytasosta ja mieluiten kammion läpi syötettävän sumun vaakatasoisen päävirtauksen suuntaisesti, testattavaan pintaan nähden.

2.2 Kelauslaitteet on tuettava tai ripustettava niin, että kelojen akselit ovat kohtisuorassa kammion läpi syötettävän sumun vaakatasoiseen päävirtaukseen nähden. Kelauslaitteen nauha-aukon on myös oltava suunnattuna sumun päävirtaussuuntaa kohden.

2.3 Jokainen näytekappale on sijoitettava niin, että sumu leviää esteittä kaikkien näytekappaleiden päälle.

2.4 Jokainen näytekappale on sijoitettava niin, ettei suolaliuosta pääse tippumaan näytekappaleesta toisen näytekappaleen päälle.

3. SUOLALIUOS

3.1 Suolaliuos valmistetaan liuottamalla 5 ± 1 paino-osaa natriumkloridia 95 osaan tislattua vettä. Natriumkloridissa on oltava mahdollisimman vähän nikkeliä ja kuparia ja se saa sisältää kuivana enintään 0,1 % natriumjodidia ja enintään 0,3 % epäpuhtauksia yhteensä.

3.2 Liuoksen on oltava sellaista, että sumutettuna 35 °C lämpötilassa sen PH-arvo on 6,5–7,2.

4. ILMAN SYÖTTÖ

Suolaliuosta sumuttaviin suuttimeen tai suuttimiin syötettävä paineilma ei saa sisältää epäpuhtauksia eikä öljyä ja paineen on oltava 70 kN/m²–170 kN/m².

5. OLOSUHTEET SUMUKAMMIOSSA

5.1 Kammion altistusalueella lämpötilan on oltava 35 °C ± 5 °C. Altistusalueelle on sijoitettava vähintään kaksi puhdasta sumun kerääjää, jotka estävät testinäytteistä tai muualta tippuvien liuospisaroiden keräytymät. Kerääjät on sijoitettava lähelle testinäytteitä, yksi mahdollisimman lähelle sumuttimia ja yksi mahdollisimman kauas niistä. Sumun on oltava sellaista, että jokaista keräysalueen 80 cm^2:n vaakapintaa kohden keräytyy keskimäärin 1,0–2,0 ml liuosta tunnissa mitattuna vähintään 16 tunnin ajan.

5.2 Suuttimen tai suuttimien on oltava siten suunnattuja tai levyllä ohjattuja, ettei suihku osu suoraan testinäytteisiin.

LIITE XIV

TESTIEN SUORITUSJÄRJESTYS

Asiaa koskevat määräykset	Testi	Näytekappaleet											
		Vyö N:o						Vyönauha N:o					
		1	2	3	4	5	6	1 2	3 4	5 6	7 8	9 10	
2.2, 2.3.2, 2.4.1.1, 2.4.2.1, 2.5.1.1	Asennelman tarkastus	×											
2.4.2.2	Vyölukon tarkastus	×	×	×	×	×	×						
2.4.1.2, 2.7.2	Jäykkien osien syöpymistestit			×									
2.4.3.2, 2.7.5.1	Säätölaitteen lujuus			×									
2.4.3.1, 2.4.3.3, 2.7.5.6	Säätöjen helppous			×									
2.4.4, 2.7.5.2	Kiinnitysten lujuus			×									
2.4.2.3	Lukon kestävyys	×	×										
2.4.2.4, 2.7.5.3	Lukon kylmänkestävyys	×	×										
2.4.2.6, 2.7.5.1, 2.7.5.5	Lukon lujuus			×									
2.4.1.4, 2.7.5.4	Jäykkien osien kylmänkestävyys	×	×										
2.4.5, 2.7.6.1, 2.7.2, 2.7.6.3, 2.7.6.2, 2.7.6.4	Kelauslaitteen toiminta						×						
2.5.1.2, 2.7.5	Nauhan leveyden tarkastus							×					
2.5.2, 2.7.3.1, 2.7.4	Nauhan lujuus huoneilmakäsittelyn jälkeen							×					
2.5.3, 2.7.4	Nauhan lujuus erityiskäsittelyn jälkeen:												
2.7.3.2	— valo								× ×				
2.7.3.3	— kylmäkäsittely									× ×			
2.7.3.4	— lämpökäsittely										× ×		
2.7.3.5	— vesikäsittely											× ×	
2.6.2, 2.7.3.6	Kuluminen				×	×							
2.4.3, 2.7.3.7	Mikrosiirtymä				×	×							
2.4.2.7, 2.6.1, 2.4.2.6, 2.7.2, 2.7.6.3, 2.7.7	Asennelman dynaaminen testi	×	×										
2.4.2.5, 2.4.2.7, 2.7.8	Lukon aukaisukoe	×	×										

Huomaa: Viitteeksi tarvitaan lisäksi yksi vyönäyte.